

Biblioteca Noastră

E. Rodos

Cântece Bănățene

CASA ȘCOALELOR

BIBLIOTECA CENTRALĂ

UNIVERSITĂȚII

BUCUREȘTI

CARANSEBES

„Biblioteca Noastră“

Apare în fiecare lună

Director: **E. Hodoș** în Caransebeș.**ABONAMENTELE:**

0 serie de 5 Numere 70 cr. (1 Leu 75 b.)

0 serie de 10 Numere 1 fl. 40 cr. (3 Lei 50 b.)

Abonamentele se plătesc înainte. Dnii abonați primesc Numerele **franco.**

Abonamentele se adresează la Caransebeș, către directorul publicațiunii.

Nrele de până acum :

- Nr. 1. S. S. Secula, Realități și Visări.
 Nr. 2. Iosif Bălan, Iancu de Hunyad.
 Nr. 3—4. G. Coșbuc, Versuri și Proză.
 Nr. 5. Gr. M. Alexandrescu, Fabule alese.
 Nr. 6. N. Macovișteanu, Dela Sat, piesă teatrală pentru popor.
 Nr. 7. Zotti Hodoș, Întocmai! comedie.
 Nr. 8—9. O. G. Lecca, Istoria Țiganelor.
 Nr. 10. E. Hodoș, Convorbiri Pedagogice.
 Nr. 11—12. E. Hodoș, Cântece Bănățene.
 Nr. 13. E. Hodoș, Cântece Cătănești cu portr. lui T. Doda.
 Nr. 14. G. Crăciunescu, Copii de găsit, snoave (sub presă).
 Nr. 15—17. Ios. Bălan, Numiri de localități (sub presă).

Domnii abonați, al căror abonament încetează cu Nr. 10, sânt respectuos invitați a-și renouă abonamentul.

CASA ȘCOALELOR
BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI
No. 7456

Cântece Bănățene

281996
Inv. 7287.

E. Fodoș

Cântece * * *

* * * Bănățene

Cu un răspuns dlui Dr. G. Weigand

CARANSEBEȘ

10843.
398.8(498.5)

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

Rc 166/04

OTA Nr. II-12-33 Bibliotecă Noastră Nr. II-12

Director E. HODOȘ

CONTROL 1953

CONTROL 1953

EDITURA PROPRIE

B.C.U. Bucuresti

C10843

TIPOGRAFIA DIECEZANĂ ÎN CARANSEBEȘ

1898

**BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI**

În loc de prefață

— Răspuns dlui Dr. G. Weigand —

Am publicat, în 1892, sub titlul „Poezii populare din Bănat”, primul volum de cântece bănățene, și la prefață am arătat câteva din însușirile de căpetenie ale graiului bănățean.

Spuneam :

că o caracteristică, cea mai însemnă, a acestui grai ieste păstrarea lui **n** muiat între două vocale ;

că sunetele **t** și **d** urmate de *i* sau *e* se prefac în **ce** și **ge** ;

că sunetul **ce** se schimbă într'un sunet apropiat de **ș**, și-l însemnăm cu **și**, deși nu-l putem transcrie exact ;

că în mai multe comune, vreo șase, în loc de **ș** se rostește numai **s** ;

că *z* se rostește totdeauna ca **dz** ;
 că în diftongul *oa* auzim mai ales un
u și **a** ;

că se întrebuintează mai des forma
auă în loc de *ea* la subst. fem. nearticulate ;
 apoi despre declinațiuni, articol, pro-
 nume, verbe, despre formele atât de inte-
 resante : *reaș*, *reai* șcl. ;

ear la urmă, ca cetitorul să înțeleagă
 și mai bine felul de rostire provincială, am
 adaus câteva pagini de versuri transcrise
 așa cum se zic în Bănat, și cu caracterele
 de care dispune tipografia noastră din Ca-
 ransebeș.

Nu voi cita aici vorbele de laudă scrise
 de oameni ca dnii Hasdeu, Ollanescu ș. a.,
 ca să constat că or și ce iiterat, care știe
 ceva românește, dar încă nu cunoaște felul
 de rostire al țăranului român din Bănat,
 poate să-și facă o idee adevărată și destul
 de exactă despre acest lucru, cetind puțin
 cât am scris în Prefața colecțiunii dela
 1892.

După patru ani, adică în 1896, a pu-
 blicat dl Dr. Gustav Weigand, profesor în
 Lipsca, studiul său „Der banater Dia-
 lekt“, apărut în al 3-lea Anuar al așa nu-
 mitului „Seminar român“, și pe urmă
 publicat și în formă de broșură sub acelaș
 titlu.

Departa de la mine deșertăciunea, ca să cer în vreo formă oarecare, ca dl Weigand sau alt cineva, când scrie despre dialectul bănățean, să binevoască și să mă citeze și pe mine, ori măcar să mă vâre în cutare notă prizărită. . . . Habar n'am. În deosebi atunci, când dl Weigand nu citează nici măcar pe Grisellini, care nu-i român și a scris în 1780 o carte mare și bună despre „Bănatul timișan“.

Și totuș dl Weigand mi-a făcut mie onoarea neașteptată, d'a mă pomeni. Pentru aceasta nu știu cum să-i mulțumesc alt fel, decât doar așa, că mă voi ocupa aici, în loc de prefață, cu broșura amintită „Der banater Dialekt“, scrisă pe 50 de pagine, afară de texte și glosar. Nu voi releva părțile ei bune, căci, mi se pare, în „Convorbiri literare“ le-a relevat deja în anul trecut dl V. Popescu, și n'aș mai avea să adaug alt ceva decât atâta, că aceste părți bune erau deja spuse și cunoscute aproape toate; dl Weigand însă are meritul că le-a făcut mai accesibile învățaților străini. Va fi mai folositor, poate și pentru dl profesor dela Lipsca, să stăruiesc asupra părților slabe din studiul „Der banater Dialekt“, și să arăt că ceea ce ie nou în broșura amintită, ieste în mare parte greșit.

1. Voi face începutul cu părțile, unde

autorul pomenește de persoana subsemnatului. Se va vedea, că dl W. ori nu citește și nu reproduce exact, ori încă nu știe bine românește. Așa, vrând nevrând, trebuie să greșască mai des decât ar fi iertat.

Vorbind despre comunele bănățene, unde se întrebuintează s în loc de ș, dl Weigand scrie următoarele la p. 32 :

„Diese Orte sind: Ilova, Poiana, Tserova und Kuptoare. Die Angabe bei Hodoș Poezii pop. din Bănat p. 5., dass dies auch in Slagna, Prisian und Visag der Fall sei, ist nicht richtig, denn ich habe Slagna und Prisian selbst besucht und nichts davon gehört, und von Visag hörte ich es in Reschitza verneinen. Allerdings giebt es in Prisian einige Frauen, die aus Poiana stammen, und ihre heimatliche Aussprache noch nicht geändert haben. . . . Es ist möglich, dass früher die Eigenheit weiter verbreitet gewesen ist, augenblicklich sind es **nur die vier** angegebenen Dörfer“.

Românește: „Aceste locuri (unde se rostește numai s), sânt Ilova, Poiana, Țerova și Cuptoare. Ceea ce spune Hodoș, Poezii pop. din Bănat p. 5, ca aceasta s'ar întâmpla și în Slagna, Prisian și Visag, nu ieste adevărat; căci Slagna și Prisianul le-am cercetat io însumi și n'am auzit nimic

despre acest lucru, ear despre Visag am auzit la Reșița (!) că nu se rostește. Adevărat, că în Prisian sânt unele femei, care sânt născute în Poiana și încă nu și-au schimbat pronunțarea de acasă... Le cu puțință, că particularitatea aceasta odinioară a fost mai respândită, astăzi se găsește **numai în cele patru sate amintite**“.

Din scrisesele dlui Weigand se pare, că io însumi am greșit, când am scris că s se rostește în cele șase comune. În realitate eată cum am scris: „În comunele Țerova, Ilova, Zlagna, Prisian, Poiana, Visag, după cum îmi comunică dl asesor consistorial Iuon Ionaș, precum și elevii din partea locului, în locul sunetului ș se pronunță pretutindinea s, de ex.: s a s ă, s a p t e, c ă c o s u r o s u, s a d e...“

Prin urmare ieste inexactitate, când citându-se rău, se pune deadreptul în socoteala mea greșala, deși am scris lămurit, că „**după cum îmi comunică**“ cutare și cutare, căroră le-am și lăsat răspunderea prin aceea că i-am citat.

Afirmațiunea mea n'a fost atât de categorică, precum ieste a dlui autor, care de două ori afirmă, că **numai în patru** comune se mai păstrează obiceiul menționat. Totuș n'are dreptate.

Visagul nu l-a cercetat, ci după cum afirmă, se mulțumește când cineva din Reșița, nu știm cine, i-a spus că Visăgani nu aparțin satelor pricinașe. În considerare, că până acum n'am fost atât de norocos, ca să obțin subvențiuu de nicăiri, și să mă pot însufleți ca să fac călătorii de studiu între Români, descoperindu-i lumii civilizate, a trebuit să mă mulțănesc cu mai puțin și am întrebat de nou pe părintele Liviu Iancu din Visag, ear Sfinția sa mi-a răspuns, că Visăgani zic: **usă, căpusă, sapte, serpe, zoi, cocos, zâdov, mizloc. cozoc. Logos, zug, sălas** (sălaş), **coleasă** (coleașă=mămăligă) **asa, eos** (coș = horn), **subă** (șubă), **cusmă** (cușmă) ș. a., ear această pronunțare se aude tocmai la băstinașii Visăgani; din cauza acestei pronunțări îi și batjocoresc cei de prin satele vecine, și totdeauna au fost batjocoriți, astfel Visăgani astăzi încep a se lăpăda de pronunțarea veche și abea a treia parte din ieii o mai păstrează, dar după cum spun și bătrânii satului: adevărații Visăgani au vorbit numai cu **s** și **z** în loc de **ș** și **j**.

Așa mi-a răspuns preotul numit atât cu vorba, cât și cu scrisori.

În acelaș senz am mai primit și alte informațiuni despre Visag dela oameni, care au petrecut ani de zile la fața locului.

Ori cât de categorică ieste așadar afirmarea repetită a dlui Weigand, în fața acestor dovezi ea trebuie să cadă. Nu se rostește în Zlagna, poate nici în Prisian, dar se rostește în Visag și rămâne constatat, că:

Există în Bănat, după cercetările făcute până acum, **cinci comune**, unde sunetele *ș* și *j* se înlocuesc cu *s* și *z*, și adică: Ilova, Poiana, Țerova, Visag și Cuptoare. Și dacă în unele din aceste cinci sate dispăre pe încetul pronunțarea veche, dispăre mai ales în Țerova și Visag, pot afirma cu multă aparență de adevăr, că în alte sate din împrejurime a dispărut obiceiul mai nainte de ce lumea s'a gândit să facă cercetările trebuincioase pentru cunoașterea acestor subdialecte române.

2. În introducere la „Anuarul al treilea“ cetesc: „Die Beschreibung des banater Dialektes von Herrn Hodoș in Karansebesch hat zwar den Vorteil, dass sie auf einem Material beruht, das aus vielen Orten gesammelt ist, aber den Nachteil, dass die Gewährsleute des Herrn Hodoș zu viel Schulbildung hatten, als dass sie unbefangen sprechen würden und dann hat Herr Hodoș nicht die fonetische Schulung, um genügend genau niederzuschreiben. So z. B. hört er als Transilvanier nicht einmal den Unterschied zwischen

ș und șî, der für den Banater sehr wichtig ist.“

Domnul Weigand earăș greșește.

După d-sa, două scăderi caracterizează descrierea ce am făcut despre graiul bănățean; întâia, că oamenii care mi-au adunat materialul, mai ales elevii din Inst. pedagogic, știeau prea multă carte (aferim!) și nu puteau vorbi nepreocupați; a doua, că dl Hodoș n'are deprindere fonetică pentru a transcrie destul de exact, drept dovadă ieste faptul că iel, adecă dl Hodos, fiindcă ieste din Ardeal, „nu știe să facă nici măcar deosebirea dintre ș și șî, ceea ce ie tare important pentru bănățean“.

Răspund la amândouă: Dl Weigand n'are idee ce fel de cunoștințe de limbă aduc elevii la intrarea lor în Institutul nostru pedagogic. Idee n'are, că toți elevii noștri vin d'acasă cu pronunțarea satului lor, și că nici după trei și patru ani de școală nu poți să-i faci să uite cum rostesc vorbele părinții, rudeniile și ceilalți oameni din sat.

Multe generațiuni vor trece, până ce oamenii să vor lăpăda de felul provincial al graiului lor, dacă peste tot se vor putea lăpăda vreodată. Adevărat, se pierde caracteristica s a satelor Țerova, Visag șcl., dar

aici contribue nu atât școala, cât mai ales, în afară de înrudirile familiare, gura satelor dimprejur: opinia publică.

Ie fală de geabă și înșelare proprie, când dl Weigand declară materialul din „Banater Dialekt“ adunat dela oameni neștiutori de carte, „von ungebildeten Leuten“; absolut nu urmează, că ieste o scădere atunci, când te informezi și dela oameni de aceia, care deși au dat puțin pe la școală, dar graiul provincial nu și l-au schimbat. Greșeli neapărat, poți face destule și într'un caz și într'altul, și în deosebi atunci, când te grăbești să isprăvești într'un ceas ori două particularitățile filologice ale satului întreg. Mai jos vom vedea, că materialul dlui Weigand adunat dela „ungebildeten Leuten“, întrucât ie nou, conține în adevăr erori număroase și unele pentru noi foarte comice.

A doua scădere ce mi se reproșează n'o înțeleg. Aș vrea să aflu, ce are de a face puțină mea deprindere fonetică cu soartea dialectului bănățean? Ori doară simte trebuința dl W. ca indirect să se laude cu studiul său, căci de, poate nu prea curg subvențiile dela București? . . .

Fiindcă am „păcatul“ (care nu acum mi se reproșează întâia oară) d'a fi născut în Ardeal, apoi, vedeți dvoastră, să nu fiu

în stare nici după ani de zile de a observa deosebirea dintre cele două sunete foarte apropiate unul de altul.

Se vedeți însă, că dl profesor dela Lipsca earăș vorbește din chibzueală și nu citește din carte. Eată ce am scris io în „Poezii pop.“ p. 5 :

„Sunetul **ce** se schimbă, ca și în graiul moldovean și ca și în graiul poporului din comitatul Zărandului, într'un sunet **apropiat** de ș, și în poeziile dela sfârșitul acestui capitol îl însemnăm cu **și, deși nu-l putem transcrie exact** : dulșie (dulce), șie mai fași (ce mai faci) ș. a.“

Ce va să însemneze aceasta, decât deosebirea între ș și șî. Se poate oare mai precis ?

Negreșit, n'am întrebuințat în cele ce am scris caracterele din broșura dlui W., pentrucă n'am scris pe seama celor ce nu știu românește, și pentru că publicul nostru cetitor în general are oroare de asemenea semne ; ear io doream să fiu cetit cel puțin de aceia, care mi-au ajutat la culegerea poeziilor populare, și eventual să-i indemn la o lucrare mai departe. A scrie cu gândul că mai ales pe seama băcanilor și a șoa-recilor ai muncit, nu prea ieste înăițător de suflet pentru nimenea... Broșura „Der

banater Dialekt“ nu se citește mai de loc nici chiar în Banat pe unde a umblat autorul. De-ar ceti-o Bănățenii, de sigur ar avea multe de obiectat. Dar caracterele broșurei nu ori cine le poate consuma.

3. Dl Weigand a călătorit vreo două luni de vară prin Banat, unde „ilustrul“ oaspe și filoromân a fost primit cu mult alai și cu bancheturi. Așa-i firea românului din țara noastră: pe străinul lăudat să-l primească pretutindinea cu o naivă bunătate. În bunătatea aceasta românescă iel nu mai gândește, că adese ori alaiul și bancheturile onorează mai mult pe cel primit, decât pe cei primitori. (Sânt deja unele indicii prin ziarele din România, susținute de persoane onorabile, care ne înfățișează pe „ilustrul“ filoromân din Ghermania într'o lumină cel puțin dubioasă. Și d-sa tace).

Revin la broșura „Der banater Dialekt“, și relevez la p. 3., că în ținutul sud-estic al Bănătului au existat mai nainte de domnia Turcilor „comune maghiare“. Acelaș lucru se afirmă la p. 35, că Valea Idjegului, Almășul și Mehadia sânt cuvinte „fără îndoială“ de origine maghiară („zweifelsohne magyarischer Herkunft sind“). Afirmarea ie riscată și autorul nu produce altă dovadă decât vorba **do**, care ar corespunde ungurescului **meg**. Vorba aceasta slavă, **do**, o

găsim însă nu numai în localitățile de mai sus, ci ie destul de respândită în tot Bănatul. Și dacă mai considerăm că zicerea: „după ce au **do** plecat“, autorul o traduce: „minekutánna (!) ók megtértek volna“, s'a dovedit numai atâta, că autorul nu prea ie tare în ale limbii ungurești și sârbești. Noi vom arăta într'unul din numerele viitoare ale „B. N.“, cu dovezi la orce întâmplare mai puternice că tocmai vorba Mehadia cu altele împreună ie tot așa de maghiară ca și vorba Szolnok, Czegléd ori Dobrițin.

La p. 9. cetim vorba „**omurât**“, ca verb;

La p. 11. „**nopce**“ (nopte) cu **o** curat;

„ „ 13. în Ardeal s'ar pronunța :
„**câine**“ (nu câne), unde ?

La p. 36. „**împoratul tursiesc**“, „**omul cu barbă lungă**“ ;

La p. 38, „**a lu frate**“, genetivul dela frate;

La p. 39. **petron** = petricică în satul Glâmboca;

La p. 39. „**omok** = derbes Weib“;

„ „ 39. „**mi-o dat**“ ;

„ „ 40 „dativul pron, pers. primește un **a** : mia, ția, luia.“

La p. 41. „**preting** (în loc de pretind) wird nur von Gebildeten gebraucht.“

La p. 48. Conjugarea verbului auxiliar

voi în Borlova ieste următoarea: „oi, vei, or, om, veț, or.“

La p. 49. „**Or** ist in 16 (Borlova) in den Sing. gedrungeu,“ etc.

Ne mirăm, că dl W. cu „fonetische Schulung“, a putut pune pe hârtie bazaconiile acestea. Pentrucă:

Nu se zice „omurât“, ci numai: omorât;

Nici „nopce“, ci: nuapce;

În Ardeal nu-i vorbă de „câine“, ci în București;

„Imperatul turșiesc“ și „omu-l cu barbă lungă“ earăș sânt imposibilități în gura țaranului; ci iel zice așa: împăratu ăl turșiesc, omu ăl cu barbă lungă;

„A lu frate“, unde? Nicăiri;

„Petroñ“ nu-i „petricică“, ba nici peatră, ci peatră mare chear și la Glâmboca;

„omocul“, nu-i nici o femeie;

„Mi-o dat“; pronumele ie rău declinat; se zice **m'o dat**, și în dativ și în acuzativ, dar niciodată „mi-o dat.“

Dativul pron. pers. nu primește pe **a**;

„Preting“ va fi zis vr'un semidoct pe la oraș, și autorul s'a grăbit a-l pune pe listă, între „Gebildeten!“

La conjugarea din Borlova, oi, vei, or, în adevăr trebuie să exclamăm și noi:

Oi vei!

BIBLIOTECA
Căminului
Universitar
București

Cea mai de frunte caracteristică (das hervorragendste Charakteristikum) a dialectului bănățean ieste după dl W. schimbarea dentalelor urmate de *e* și *i*, pag. 29. Se vede, că d-sa nu știe, că schimbarea acestor sunete o găsim într'o formă analogă și în alte dialecte ori subdialecte; ear dacă o găsim, nu mai poate fi cea mai de frunte caracteristică a graiului bănățean. Ci, după cum am arătat, ceea ce distinge mai ales acest grai ieste bună oară păstrarea lui *n* muiat, pe care nu l-a păstrat nici ardeleanul, nici moldoveanul, nici munteanul, abea macedoromânul.

4. După câteva texte, broșura se termină cu un Glosar pe 20 de pagine, care ar putea fi cu mult mai bogat în cuvinte și expresiuni particulare graiului. Dar tot odată ar putea fi mai sărac în greșeli de acele, care prezentă graiul bănățean într'o lumină contrară adevărului.

Zădarnic povestește autorul, că țărani români din Bănat vorbesc de „bakhendl“*), „aïmokt“, „șnițăl“, „lain-tok“, „foremet“, „nimbru“, „siratse“, „student“, „șâ(=ja)“, „șlafiank“, „vi-

*) Vorbele spaționate se folosesc, după cum spune dl autor la Glosar, pe o întindere mai mare sau în întreg Bănatul (...auf grösserem Gebiete oder im ganzen Banate in Gebrauch).

klibuș“ și multe altele de soiul acesta. Nimic mai neadevărat.

Vine la târg un țăran mai cu dare de mână, om care s'a învățit poate și între „domni“, și întră în birtul neamțului; admit că-și va permite luxul unui „șnițal“, ori „bokhendl“, fie și „ainmokt“. O țărăncă slujnică în orașele noastre va ști să gătească bucatele aceste; va cunoaște poate și „laintokul“, „șlafiankul“ și „foremetul“ stăpânei sale. O cătană, mai ales câtă vreme ie în slujbă, zice: oboc, viklibuș, ba zice și; alb riex, alb lînx, prezentir, șu fiete și toate vorbele ce i le cere serviciul militar.

Admitem, că bună oară vorba „viklibuș“ (servitor la ofițer) ie interesantă, ca să vezi cum schimonosește soldatul din Caransebeș vorba: wirklicher Bursche, care în alt loc de sigur se schimonosește alt cum, poate „virșlipuș“ ori și mai și.

Admițind toate aceste, credem însă că de aici și până la vorbele țăranului român „auf grösserem Gebiete oder im ganzen Banate in Gebrauch“, mai ie cevaș.

Superficialitate, cu care autorul notează vorbele, ie evidentă în nenumărate cazuri. Imposibil să le însemnăm aici pe toate. Exemple:

buzană, ie tradusă cu Stall, grajd;

b u f ă r a ș = Botschaft (? semnul autorului), solie;

d a t ă = Gewohnheit, obicei;

d â r l o g = Watte, vată;

d u r u ț = weisser Mantel, mantauă albă;

d j â r d j ă u = Sticheerien, dantelă;

f e ș t e l e s c = ich befeuchte mich, mă umezesc;

f l i o s n e s c = aufschmettern, a trânti;

g â r b i ț a = Nacken, ceafă, cerbice;

i a n = mach zu, închide!

c l a c ă = mâncare ce o capătă țăranul dela preoți în zi de sărbătoare pentru un lucru oarecare: „Essen, das den Bauern für geleistete Arbeit an Festtagen gegeben wird“. Bravo!

c l o a ț ă = Henne, găină;

c l ă b ă ț = weisse Fellmütze, (căciulă albă!);

c ă c i u l ă = schwarze Fellmütze (clăbăț negru!);

c l e n ț a i c ă = Frosch, broască (animal!);

c o t ă r i ț ă = Backkorb f. d. Sauerteig, coș de aluat;

c ă t ă r a m ă = kleiner Riemen zum Zumachen des Leibriemens, cureluță pentru a încheea cureaua;

c u c i m ă = Decke aus Ziegenwolle, acoperemânt din lână de capră;

c h i t a t = blumig, cu flori;

- nat=Kind, copil;
 obială=Gamasche, gambieră, jambieră;
 peperik=Paprika, ardei;
 postav=Umschlagkragen, Aufschlag, Taschenklappe, guler, resfrântură, capac la buzunar;
 răzvor=Reihe, Gang in Weinberg, rând, cale în vie;
 rât=Feld, Flachland, câmp, șes;
 mă sfădesc=ich ärgere mich, mă năcăjesc;
 siratse=Rasiermesser, brici;
 sulvină=?, sulfină;
 șâ=ja, așa;
 vitșaz (viteaz)=Riese nicht Held, uriaș;
 îndirept=unrecht, neadevărat ș. a.

În deosebi caracteristice pentru felul de-a culege vorbele sânt: buzună=grajd, dârlog=vată, clacă=mâncare, cățaramă=cureluță, obeală=jambieră, postav=3 grozăvenii, siratse=brici etc. Una mai monumentală decât alta. Un dascăl chinez de prin Turkestan, să iertați, cu greu le-ar tălmăci vreodată mai dihai decum le-a tălmăcit dl profesor dela Lipsca!

-Buzună, nicăiri nu-i grajd, ci cel mult în apropierea grajdului o căzănărie,

locul unde se fierbe rachiul. Căzănărie ie cuvânt mai respândit decât buzană.

Dârlog ie zdreanță, nu vată.

Clacă, toti Românii știu ce-i clacă. Avem expresiuni ca vorbă de clacă, bună oară cele mai multe vorbe din Glosarul de care vorbim. Avem: lucru de clacă =lucru în cinste, nu pe bani.... Clacă ie astăzi de obicei munca ce o fac țărani cuiva fără să capete o remunerație oarecare. Nu se mănâncă până acum nici un fel de clacă.

Cătărama ie un lucru, care stă foarte aproape de cureluța cu care țăranul își închee cureaua; însă tot nu-i cureluță, ci ie înșăș încheetoarea de metal — și pe deasupra o vorbă cunoscută de toți Românii.

Postavul earăș zace aproape de guler și de buzunar, și totuș nu-i buzunar nici guler, ci înșăș stofa de lână, care poate garnisi diferite părți din haina țăranelui. Și la urmă nu-i provincialism.

Nu-i provincialism nici vorba obeală tradusă cu Gamasche, jambieră. De i-ar fi zis ciorap măcar, și tot nu-i bine; — dar jambiere peste cioarecii lui biet neica Gină Guțu Hoancă dela Dragomirești, dela Dâlboșăți ori Bolvașnița!!

Dacă însă neica Hoancă nu se avântă

până la jambiere, obișnuiește câte odată a se **rade**, nu cu „siratse“, ci cu **brici**. „Siratse“ ieste verbul să radje (=se rade).

Ar fi rândul meu să întreb: Cum rămâne cu „fonetische Schulung“, când scrie dl Weigand: „siratse“ în loc de să radje, „trikală“ pentru dricală, „îmbistrit“ pentru împistrit, ori „peperic“ pentru peperig, „sulvină“ pentru sulfină, ș. a.

„A se năcăjí“ nu-i a se sfădí, ci mai des a tăcea și a înghiți.

Clențaică ie ceva din broască, foarte aproape; broască ie Frosch pe nemțește, și totuș clențaică nu-i deloc Frosch; pentrucă clențaică ie o parte din broasca **ușii**. Mai are și înțeles figurat de gură.

O știu, dl W. va răspunde că vorba Frosch—clențaică se zice numai în Moldova nouă (Boșneag), ca și „viteaz“ în înțeles de uriaș. Nu-i adevărată însă nici, una nici alta. Eată ce-mi scrie Sfînția sa părintele Traian Oprea din Moldova nouă: „Aici și împrejur ie folosit cuvântul clențaică—apăsătoarea din broasca ușii (Drucker); și foarte des se zice și: ține-ți clențaica! o expresie mai fină decât ține-ți fleanca! Se mai zice: ie bună de lucru, dar nu-i mai tace clențaica. Cuvântul viteaz aici ie des folosit, dar nu înțelege poporul un uriaș, ci un îndrăz-

neț, rezolut, nenfricat, nu Riese ci Tapfer.“
Va să zică acelaș înțeles ca și în alte locuri.

Bucfăraș (nu bufăraș) ie dim. dela
sl. bucfar=carte.

Data, nu-i obicei, ci soartă, ursită.
Nu-i provincialism.

Duruțul ie mai des negru, decât alb.

Djârdjău ie gherghef. Mă fește-
lesc=mă murdăresc, Fliosnesc=plez-
nesc. Cloță=găina care clocește. Gârbiță
=bărbie la vite, nu cerbice.

Deosebirea între clăbăț și căciulă
n'o face culoarea, ci mărimea. Cel dintâi
poate să fie ori negru ori alb; dacă-i mare
ciobănesc, tot clăbăț rămâne. Căciula ie
mai mică.

Cotăriță ie în general coș, nu coș
special pentru ceva.

Nat nu-i folosit, numai în expresiunea
tot natu—fiecare.

Rât nu-i câmp, ci un loc mocirlos.

Pipirig ori peperig (nu peperic)
ie de mirare cum ajunge tocmai ardei, când
autorul are zicerile (p. 56): „o ajuns la un
rât mare cu peperic“, și după aceea: „tot
natu să-și facă căciulă de peperic“. Dacă
acum zici că pipirigul nu-i altceva decât
paprică sau ardei, ar urma neapărat una
din două: ori că ardeiul se samănă la Ro-
mâni din Bănat pe rături și după ce crește

mare se fac din el căciule (clăbețe negre!) ca să le poarte tot natu; ori că din pipirig, se gătește nici mai mult, nici mai puțin decât păpricașul.... Alege!

Altă greșală capitală a glosarului, care va induce în eroare pe străini în deosebi, consistă în aceea, că vorbe întrebuițate pe o întindere mai mare ori eh iar în tot Bănatul sânt notate ca folosite numai într'o comună sau două; și din potrivă, vorbe puțin folosite sânt arătate ca și când ar fi întrebuițate peste tot ținutul Bănatului.

Exemple de categoria întâi, adecă vorbe notate mai mult drept curiozități (deși în realitate sânt cunoscute în tot Bănatul, unele și cevaș mai depărțitor) sânt: abea, haida, haidați, almintrenea, barabar, beda, boactăr, bălă, buhă, bucium, zac, zamă, ferico! flecățesc, gorgonesc, gornic, grohotesc, ici, cauc, copil (în înțeles de băeat), cucuveauă, corastă, curauă, chită, cărticea, leneos, lăeți, leasă, mau, a se nădăi, nălțat, nuculeț, peperig, pită, plătăgină, podrum, pogodesc, porție, pociumb, răcănel, salcă, străluce, sulfină, împistrit, îndirept, vicodol, viorint, zviuesc, zvârc, geană, jor, jigane etc. etc.

Exemple de categoria a două, adecă vorbe puțin folosite notate în glosar ca și foarte cunoscute în Bănat. sânt: alovină,

băglamă, bunar, glob, gumilastru, klup, kidă, kindjie, laintok, lekvar, maieș, mincelan, mătușoñ, nat, nimbru, năian, oboc, pocompos, podvan, polejniță, pripaș, sfăcă, șlafiank, șnițal, șodvassăr, vintzeler, vișinat, vizar etc.

Dl profesor dela Lipsca înfățișează graiul bănățean atât de diferit de celelalte graiuri românești, încât nici nu crede că țaranii din alte ținuturi se pot înțelege în limba lor cu cei din Bănat. O și spune lămurit când scrie: „Ich habe aus Transsilvanien stammende Lehrer getroffen, die mir versicherten, dass sie bei ihrer Ankunft in der banatischen Gemeinde gar oft nicht verstanden haben, was man zu ihnen sagte.“ O informațiune așa de puțin preciză și banală o primește cineva de bani buni!....

În loc să se provoace dl W. la dascălii noștri, mai corect ar fi fost să spună d. e. unde a auzit vorba cotofleanț? ce i s'a spus? și cine i-a spus-o mai întâi? Aici însă păstrează o discrețiune, care nu cred că face onoare autorului. De două ori amintește pe „cotofleanț“, împreună cu scriitori români care au falsificat vorba aceasta; iera prin urmare cu atât mai ales datoria autorului să spună și aceea, că a primit-o d'a gata în Caransebeș dela profesorul român Iosif Bălan, care i-a comunicat că „coto-

fleant" ieste nemțescul Kartoffelpflanzer, nume de batjocură pentru neamț; dl W. nu știa deloc ce-i cotofleantul, că n'avea de unde, s'a mirat mult când l-a auzit, și imediat și-a scos notițele, apoi l-a introdus cam cu graba sub forma „Kartoffelpflanze“.

În răspunsul acesta am dat, sper, dovezi, d'ajuns nu numai despre superficialitatea și ușurința dlui Weigand când citează pe alții, ci și despre aceea, că studiul său „Dialectul bănățean“ ie atât de bogat în rătăciri, încât nu poate fi consultat ca izvor asupra graiului din Bănat.

Recunoaștem nu-i vorbă cu toții, că dl profesor dela Lipsca ie plin de zel și curaj; dar, regretăm, n'are încă pregătirile necesare pentru a face cercetări mai adâncite asupra dialectelor române, adecă nu cunoaște destul limbile acelea, care au influențat limba românească în timpuri mai vechi. Și în sfârșit nici însaș limba noastră cum am văzut, nu o știe întru atâta, ca să fie scutit d'a comite erori de neiertat.

După toate acestea, veți întreba d-voastră, dlor cetitori, de ce nu vin scriitorii români, ca să ne dea lucrări mai puțin defectuoase, decât lucrarea de care am vorbit?

Nu vin de aceea, pentrucă publicul

nu caută asemenea lucrări, și poate nu va căuta nici odată.

În lipsă de sprijin, scriitorii români nu se hotărăsc bucuros să dea și muncă și parale, ca să poată tipări o carte ce nu se trece mai deloc. Ar rămânea ca să primească sarcina aceasta onorifică corporațiile literare și culturale, și să jertfească în fiecare an o sumă oarecare pentru folclorul român. Aflu tocmai acum, că Academia Română a pus la concurs un premiu de cinci mii de lei pentru un studiu comparativ asupra dialectelor și subdialectelor române. Premiul ie bun și frumos; dar socotesc că iera cu mult mai folositor, dacă în loc de un premiu mare de cinci mii se puneau mai multe premii, dar mai mici, pentru studiul subdialectelor din localități mai restrânse. Nu trebuie să spun, că atunci când se va fi adunat materialul trebuincios din toate ținuturile, va fi mai ușor să se compună și studiul comparativ pus la concurs.

Noi facem atât cât putem.

E. HODOȘ

CÂNTECE BĂNĂȚENE

I. DE DRĂGOSTE

ȘI DE JALE

1

- Măi bădiță gălbineț,
Cu trei rânduri de păr creț,
Ce te ții așa măreț?!
Că și io mis gălbineată,
5. Și tot nu mă țin măreață. —
Spune-mi, bade, drept și bine,
Dragă-ți-s, ori nu-s de tine?

- Că de-ai știi tu, măi bădiță,
Cât dor duce-o mândruliță,
10. Te-ai pune pe vânt călare,
Ai sbura și peste mare;

- Că din dorul meu d'asară
 Foc făceai, s'aprinzi o țară,
 Și din lacrimile mele
 15. Făceai două izvoarele.
 Să te 'neci, bădiță, 'n iele.

Sintești.

2

Dorule mult blăstemat,
 Pe mine rău m'ai săcat.
 Dorule, ardă-te focu,
 Tot la mine-ți afli locu.

Măidan.

3

Astăzi nor, la noapte nor,
 Io petrec lumea cu dor;
 Astăzi nor, la noapte stele,
 Io petrec lumea cu jele.

Foroție.

4

- Mândră, mândrulița mea,
 Hai să 'mpărțim dragostea
 Macar și cu lingura,
 Dacă nu cu cumpăna:
 5. Cât la mine-atât la tine,
 Să fie pace și bine,
 Să nu ne mai știe nime.

Sintești.

5

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă, Doamne, lemn de tufă,
 Să mă taie mândra furcă,

- Să mă ducă 'n șazătoare,
5. Să mă țină 'n brățişoare
Aproape de țîțişoare.

Sintești.

6

Tot mă 'ntreabă sfânta lună,
Unde-i voea mea cea bună?
I-am răspuns pe mândrul soare,
C'am lăsat-o'n șazătoare.

Sintești.

7

- Fă, Doamne, pe gândul meu,
Și îmi dă ce-oi cere ieu:
Nu cer, Doamne, bogătate,
Făr' noroc și sănătate,
5. Un cal bun de călărit
Și o mândră de iubit.

Sintești.

8

- D'aici pân' la neic' al meu
Nu-i nici drum, nu-i nici părau,
Numai singur dorul meu.
D'aici pân' la neic' al meu
5. Nu-i nici deal, nu-i nici cărare,
Numai dorul meu cel mare.

Prigor.

9

Frunză verde ilileac,
Tot mă mir ce să mă fac,
S'o legat dorul de cap,

- N'am cu cine să-l împart.
 5. Să-l împart cu dumneata,
 Și io m'aș mai usura;
 Să-l împart, neico, cu tine,
 Să mai vii eară la mine.

Prigor.

10

- Trage, babă, bobii bine,
 De-mi spune badea când vine;
 De-or da bobii până'n nouă,
 Badea taie drumu'n două;
 5. De-or ieși bobii la cinci,
 Nu mai văd pe bade-aici.

Maciova.

11

Frunză verde mărăcine,
 N'a lăsat Dumnezeu bine,
 Frumosul fuge de mine,
 Și urâtul calea-mi ține.

Maciova.

12

- Colea'n sat într'o grădină
 Prinse dorul rădăcină
 Ș'aș voi să-l iau cu mine,
 Șapte rădăcini mi-l ține,
 5. Ș'aș voi să-l iau acasă,
 Șapte rădăcini nu-l lasă.

Oravița.

13

De n'ar fi mândra frumoasă,
 N'ar fi fete mânioase;

- Dar mândruța-i ca o stea
Fetele n'o pot vedea,
5. Și pe mine pentru ea.

Oravița.

14

- Mândruță cu ochii verzi,
Ieși afară de mă vezi,
Ieși afară până 'n poartă,
De vezi dorul cum mă poartă,
5. Mă poartă din loc în loc,
Ca pe-un om fără noroc.
Mândruță cu ochii mici,
Ce mă faci să vin p'aici?
— Ba io, bade, nu te fac,
10. Dacă de mine ți-i drag.

Caransebeș.

15

- Frunzuliță din doi plopî,
Frumoasă-i mândra la ochi;
Frunzuliță dintr'un fag
Frumoasă-i mândra la cap;
5. Frunzuliță colopăr,
Frumoasă-i mândra la păr;
Frumoasă-i mândra făcută
Nu-i nici crudă, nici trecută.

Caransebeș.

16

- Mândruliță, ducu-ți doru,
Prin grădina cu mohoru,
Acolo măcar să moru!

- Mândruliță ducu-ți dragu,
5. Prin grădina cea cu macu,
Acolo măcar să zacu !

- Să mor astăzi, să mor mâne,
Și să mă scol la trei zile,
10. Să văd lumea cum o ține,
Mândruța mea cui rămâne.
Și s'o văd cum se mai poartă:
Ori mai bine, ori mai rău,
Ori cum am lăsat-o iău.

Pătaș

17

- Foae verde de săcară,
Când dă soarele 'n deseară,
Gândurile mă omoară.
Frunză verde trei smicele,
5. Ce să fac io mândrei mele.
Să uite de gânduri grele ?

Oravița.

18

- Du-te dor și eară 'ntoarnă,
Și nu sta până la toamnă ;
Du-te dor și eară vină,
Și nu sta 'n țară străină.

Oravița.

19

- Frunză verde de lămâie,
Din dragoste nu-i moșie,
Numai ciudă și mânie.

Oravița.

20

Badea cu musteață neagră
 Se joară, că nu-i sânt dragă;
 Măcar minte badea bine,
 Că mai moare după mine.

Oravița.

21

Foae verde de priboi
 Să vii neico, 'n serbători,
 C'are taica șase boi,
 Doi îi vinde, doi oprește,
 5. Doi mi-i dă mie de zestre,
 Tot boi galbini și plăviți
 Cum le plac la meeginți.

Meedia.

22

La tulpina unui nuc
 Cântă dușmanul de cuc,
 Io-l aud, rău mă usuc,
 Și-mi pierd mintea, stau năuc.
 5. Și mai jos pe-o crengurea
 Cântă și o turturea,
 Cântă cu inimă rea,
 Că soțul nu și-l găsea.
 Vine cucul ș'o întreabă,
 10. — Ce ți-i ție, soro dragă?
 — Io mis, cucule, beteagă,
 Mis beteagă ș' oi muri,
 N'are cine mă jălî . . .

Maciova.

23

- Vai de cel, care iubește,
 Iubește și năpustește,
 Cu doru se prăpădește.
 Am iubit ș' am năpustit,
 5. Mai bine să fiu murit,
 Decât așa necăjit,
 Necăjit și despărțit!

Pătaș.

24

- Pe măhála*) mândrei mele
 Ie plin de câni și cățele;
 Macăr câni să mă mănăce
 Tot la mândra mea m'oi duce. —
 5. Frunză verde din trei sălci,
 Ean ieși, mândro, mă petreci,
 Mă petreci cu lumina,
 Lumina și inima,
 Că-i grădina cam spinoasă,
 10. Și măhála 'ntunecoasă.

Verendin.

25

- Frunză verde spic de grâu,
 Văzui pe mândra la râu
 Și mi-o conosciu pe brâu,
 Că-i cu brâul roșior,
 5. Și polcuțe de fuior

*) Ulița.

Sufocate pe-un picior.
 Când îi văd piciorul gol,
 Mă prind friguri, do să mor.

Meedia.

26

Cine n'are dor și n'are,
 Ie ca apa de pe mare
 Lină și cu stâmpărare.
 Dară io traesc cu dor,
 5. Mis ca apa din izvor,
 Și n'am stâmpăr până mor.

Broșteni.

27

Leagănă-te frunzulită,
 Că nu-mi vine-al meu bădiță;
 Plângi și tu, cum plâng și ieu,
 Ce-am iubit, nu-i mai al meu.

Meedica.

28

Duceți-vă, rândunele,
 La fereastra mândrei mele,
 Și cântați-i dor și jele,
 Focul inimiorii mele.

Meedica.

29

Mândruliță pup de crin,
 Să-ți sărut dragostea 'n sin,
 Tu n'auzi cum io suspin.
 Nu suspin, că mi-i prea bine,

5. Ci suspin de dor de tine;
Nu suspin, că mi-i ușor,
Ci suspin, că stau să mor.

Meedica.

30

- Mi-a trimis bădița dor
Pe-o foaie din via lor;
I-am trimis dorul acasă
Pe-o frunză din via noastră.
5. Mi-a trimis dorul din țară
Pe trei fire de săcară;
Io napoi i l-am trimăs
Pe trei fire de ovăs.

Prilipăț.

31

- Câte flori pe eaz în sus
Toate cu badea le-am pus,
Cu dragul le-am presădit,
Și cu dorul le-am plivit.
5. La udat le-am sărutat,
La 'nflorit le-am adunat,
Lui bădița i le-am dat,
Să le poarte 'n pălărie,
Drag să-mi fie, numai mie!

Măidan.

32

Dorul meu, bade, ș'al tău
Facă-mi-se ciuciurău,
Ciuciureu cu trei izvoară,

Cine-o bea din iel, să moară.

5. Și să bea dușman d'al meu,
Să mi-l bată Dumnezeu!

Măidan.

33

Dorul mândrii cu al meu
Să-l astrângă Dumnezeu
Și să-l fac' un ciuciureu,
Ciuciureu cu apă rece,

5. Cine-o bea, de dor îi trece;
Și de-o bea și vr'un urât,
S'aud mâne, c'o murit.

Măidan.

34

Frunză verde floricele,
Măi voinice voinicele,
Vezi dorul mândrii ce face,
Pune pe badea de zace,

5. Îmi zace pe așternut
Și nimic nu l-a durut.

Măidan.

35

Frunză verde lemn uscat,
Dorul de min' s'a legat
Si 'n grea boală m'a băgat.
Bolez boală din picioare,

5. Și nimica nu mă doare.

Meedica.

36

Mândrulița m'a urât,
Se uită posomorât,

Și-mi pășește dușmănește,
Ca să nu-i mai trag nădejde.

Meedica.

37

Au, Doamne, că mândra-i lumea,
Când înfrunde și pădurea;
Au, Doamne, că greu-i doru,
Când înfrunde și bujoru!

Vălișoara.

38

Codrul, codruțule,
Ean, desfă-ți cărările,
Să-mi duc supărările,
Dorul mândrei arzător,
5. Că mă face călător.

Jupălnic.

39

Plouă, plouă, earba crește,
Dorul mândrei mă topește;
Plouă, plouă, earba 'nspică,
Dorul mândrei rău înă strică,
5. Inima mi se despică.

Rusca.

40

Frunză verde floricea,
D'aș ști io pe maică ta,
M'aș băga slugă la ea,
Ș'aș slugí mare robie
5. Fără bani, fără simbrie
Numai să-mi fii dragă mie.

Goleț.

41

- Pasere de pe sub munte,
 Auzit-am, că știi multe ;
 De știi multe, hai îmi spune,
 Că mă duce doru 'n lume;
 5. De știi multe, hai mă 'nvață,
 C'oi pieri cu doru 'n brață.

Meedica.

42

- Foae verde tulipan,
 Șede măndra pe divan.
 Și-mi însiră la mărgele,
 Dar nu-i stă gândul la iele;
 5. Că nu 'nsiră, cum se 'nsiră,
 Ci-mi însiră câte-un bob,
 La tot bobu face nod,
 Totdeauna să-i fiu rob. —

- Mândrulițo. rob să-ți fiu,
 10. Tot în brațe să te țiu.

Caransebeș.

43

- M'a făcut măicuța 'n zori
 În Dumineca de flori;
 Câți feciori în astă țară,
 Toți aleargă să mă ceară.
 5. O lume de-ar alerga,
 Că maicuța nu m'a da,
 Că pe mine m'a făcut,
 Cum măicuței i-a plăcut,

- Nici înaltă, nici micuță,
 10. Cum ie fata mai drăguță ;
 M'a făcut în earbă verde.
 Să fiu dragă cui mă vede;
 M'a făcut între bujor,
 Să fiu dragă tuturor.

Caransebeș.

44

- Pe-o margine de pământ,
 Merge badea sămănând,
 Și din grai așa zicând :
 Cade frunza din copaci,
 5. Să te faci, grâule, faci ;
 Și să-mi stai la împlătit
 Ca mândruța la iubit,
 Și să-mi stai la secerat
 Ca mândra la sărutat.

Caransebeș.

45

- Frunză verde și rotată,
 N'ai mai fost, mândră, curată,
 Când te sărutai odată,
 Ai fost, mândră, fermecată,
 5. Cu floare de bosâioc
 După tine să mă coc.

Borl. vechi.

46

- Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă furcă peste luncă,
 Să văd mândra când se culcă.

- Fă-mă cărpă de mătasă
 5. La mândruța mea pe masă.
 Fă-mă taler d'ai cu toartă,
 La mândruța sus pe poartă
 Macăr vântu să mă bată,
 Și soarele să mă ardă,
 10. Numai mândra să mă vadă.

Susani.

47

- Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă scară peste țară.
 Să-mi văd mândra, unde 'nseară.
 Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 5. Fă-m' un pui de merișor,
 Să mă dau de-a rostogol
 La mândra pe sinul gol.
 Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă un pescuț în râu,
 10. Să mă văd la mândra 'n brâu,
 Inima pe inimioară,
 Și gura pe gurișoară.

Caransebeș.

48

- Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-m' o pasere ca cucu,
 Să nu merg vara la lucru,
 Ci să sbor din creastă 'n creastă
 5. Pân' la mândra la fereastă,
 Din fereastă pe război,

Din război pe 'mpuitură,
Să-mi dea mândra câta gură.

Borl. vechi.

49

Frunză verde floricea,
Duce-m'aș la mândra mea,
Și-s mulți câni pe lângă ea,
Și mă tem, că m'or mușca.
5. Facă-se cânele lup,
Io la mândra tot mă duc.

Borl. vechi.

50

Frunzuliță dintr'o sută,
Frumos iești dragă făcută,
Ca prin inel petrecută,
Nici prea crudă, nici trecută,
5. Nici prea mică, nici năltuță,
Numai bună de drăguță,

Cu sprincene frumoșele,
Ochișorii două stele,
Guşa șire de mărgele,
10. Obrazu-i cu rumenele,
Gura buze subțirele,
Pe pofta inimii mele.

Gârboveș.

51

Mândrulița mândrelor,
Fă-te floarea florilor,
Lângă strunga oilor,

- Ca și io, mândro, m'aș face
5. Noatenaș frumos cornuț,
Pe tine să te sărut.

Sintești

52

- Frunză verde spinicei,
Mândruțo, părinții tei,
Pice ochii dela iei,
Că te-or ținut prea de scurt,
5. De nu pot să te sărut.

Vălișoara.

53

- Siminică, siminică,
Floarea-mi cade de pe chică,
Vino, bade, ș' o ridică.
Vino, bade, vină 'ndată
5. Nu mai aștepta răsplată,
Că te 'ntreb de sănătate,
Și ne dăm la sărutate.

Caransebeș.

54

- Frunză verde de măr acru,
Mi-ai trimis vorbă pe altu;
Vină tu cu vorba ta,
Nu căta că-s micutea,
5. Că mi-i mare dragostea.

Caransebeș.

55

- Bosuioc roșu fine sc,
Prinsei gând dumnezeesc,

- Pe neica să-l năpustesc.
 Năpusti-l-aș, năpustí,
 5. Altu 'n loc n'oi mai găsí.

Gl. Craiova.

56

- Nourel de peste țară,
 Farmecile mă mâncară,
 Mi le-au dat de le-am băut,
 Că pe neica să-l zăuit.
 5. Dar cum slabu să-l zăuit,
 Că ș' asară l-am văzut,
 Cu cojocu 'mbăerat,
 Cu căciulă lae 'n cap.

Gl. Craiova.

57

- Floare alba, cam albastră,
 Bate neică la fereastră,
 Fereasta să zdrângănească,
 Mândra să se pomenească,
 5. Să-i dea foc să duhănească
 Și guriță pe fereastă.

Prigor.

58

- Frunză verde eacă nu-i,
 Fusei dragă nu știu cui,
 Și acuma nimărui;
 Dar când mă chitesc frumos
 5. Ear mis dragă cui am fost.

Iaz.

59

- Frunză verde lemn domnesc,
 Hai, neico, să te 'ntâlnesc,
 Două bocci să-ți tăinuesc.
 Vino, neico, decuseară,
 5. Și mai umblă pe afară
 Că maica o adurmí
 Și noi bine vom trăi.

Drinova.

60

- Frunză verde nucă sacă,
 Neica la Râșava pleacă.
 De vi ședea, neic', o lună
 M'i afla pe câmp nebună ;
 5. De vi ședea, neic', un an,
 M'i afla moartă pe sca m n.

Verendin.

61

- Frunză verde de gorun,
 Ean ieși, mândro, până 'n drum,
 Două, trei vorbe să-ți spun ;
 Frunză verde crengi de nuc,
 5. Ieși, mândruțo, au mă duc !
 — Frunză verde de măr dulce,
 Mereu, neico, nu te duce,
 Numai maica să se culce,
 Ș'apoi ies la gură dulce.

Borloventii vechi.

62

- Floare mică și rotată,
 Te iubii, mândruțo, fată ;

- Te-aș iubi ș'acu nevastă,
 Și bărbatul nu te lasă,
 5. Să dai gură pe fereastă.

Borloveni vechi.

63

- Frunză verde lemn sucit,
 Măi neico, tu ai gândit,
 Că io beau apă din tău,
 Ș'oi muri de dragul tău ;
 5. Dar io beau apă din vale,
 Nu-mi pasă d'a dumitale ;
 Pân' acuma mi-a păsut,
 Că minte n'am prea avut,
 Dar acuma minte-mi vine,
 10. Și mă las, neico, de tine ;
 Că tu, neico, ai gândit,
 Că sânt floare de găsit ;
 Dar sânt floarea florilor,
 Și dragă feciorilor.

Iaz.

64

- Frunză verde de săcară,
 Îmi veni o veste-asară,
 Că mândra trage să moară.
 Nu știu, Doamne, ce-oi doi face,
 5. Să mă duc să văd cum zace
 Ea zace culcată 'n pat,
 Cu doru de sărutat,
 Cu fața cătră părete,
 Cu gura arsă de sete.
 10. Ș'apucați pe două dealuri,

- S'aduc mândrei mele leacuri,
 Să le pun pe trei vergele,
 Să le scot sara la stele,
 Dimineața la răcoare,
 15. Ziua la amiază la soare,
 Doar oi pune-o pe picioare.

Goleș.

65

Frunză verde-a spinului
 Supărat ca mine nu-i,
 Nu pot merge 'n târg să spui.

- Jăluí-m'aș jăluí,
 5. Și n'am cui mă jăluí
 Nici la lună, nici la stele
 Nici la mândruțele mele;
 Nici la stele, nici la lună,
 Nici la maica mea cea bună;
 10 Nici la lună, nici la nor,
 Nici la mândra, de mi-i dor.

Meedica.

66

- Frunză verde de pe baltă,
 Dragă mi-a fost mândra naltă,
 Că-mi da gură peste poartă,
 Venea 'n luntru nestrigată,
 5. Ședeă 'n poală nechemată,
 Și-mi da gură nerugată.

Frunză verde măr popesc,
 Mai dă-mi zile să trăesc

- Altă mândră să iubesc,
10. Mai subțire mai frumoasă
Nu ca asta mincinoasă.

Delinești.

67

- Foaie verde, lemn uscat,
Nu Ț-o fi, mândro, păcat,
M'ai iubit, și m'ai lăsat,
Ca pe-un cal legat de gard,
5. Ne z o b i t și neadăpat,
Nu Ț-o fi, mândro, bănat?

Iaz.

68

- Pe cel deal verde frumos
Suie un voinic fălos,
Cu cal negru mângăios.
— Frunză verde de dudău,
5. De ce calci, murgule, rău
Ori ți-i greu trupșorul meu?
— Nu mi-i greu trupșorul tău,
Ci mi-i greu năraul tău,
Că tu te 'nceleci pe mine,
10. Și gândești numai la tine,
Și mi-apuci pe cel troian,
Șezi cu mândre la divan,
Tu mă strângi cu frânele,
Mă tai cu călcânele,
15. Și te bagi cu mândre 'n birt,
Pe mine mă legi la stâlp,
Să mânc peatră și pământ,

Și tu numeri holbele,
Îo număr nuiielele.

Goleț.

69

Frunză verde de susai,
Pusei șauă pe doi cai
Și plecai cu iei la rai.
Nici la rai nu poți să stai,
5. De mirosul florilor
Și de dorul fetelor.

Sadova.

70

Cine trece, maică, dealu?
Ioniță lu Borlovanu,
Că-i cunosc, măicuță, calu.
Și-i cu pinten la picior,
5. Tinerel mândru fecior,
Când pășește, zdrângănește,
Inima îmi sfărăește.

Borlova.

71

Drag mi-a fost să trăesc bine,
Rău mă tem c'oi murí mâne,
Rău îmi pare după lume,
Rău îmi pare și nu prea,
Ca după mândruța mea.

Meedia.

72

Cât vei fi și vei trăi,
Fată mare nu iubi,
Fata mare se mărită,

- Și udești cu gura friptă.
 5. Cât vei fi, să nu iubești
 Fată în țoale nemțești,
 C'am iubit și io 'ntro sară,
 Și îi duc dorul d'o vară.

Broșteni.

73

- Mă suii în deal la cucă,
 Să văd mândra unde lucră,
 La amezăz und' se culcă,
 Să mă duc io, să-i fac umbră,
 5. Să n'o ardă soarele,
 Că-i albă ca doamnele.

Broșteni.

74

- De nu ț-ar fi, bălo, dor,
 N'ai ieși sara 'n obor,
 Tremurând cu capul gol.
 De nu ț-ar fi, bălo, milă,
 5. N'ai ieși sara 'n grădină,
 Tremurând cu furca 'n mână.
 Dar să mor de dor, de drag,
 Târg cu fete nu mai fac,
 Că tăcui, mândro, cu tine,
 10. Și perî firea din mine.

Meedica.

75

- Frunză verde de sălcuță,
 Avui și io o drăguță.
 Sădea 'n sat d'o mărginioară,

- Dușmanii că mi-o luară,
 5. Ș'o duseră 'n altă țară
 Dorul meu o 'ntoarse eară.
 Mă uitai pe drum în sus,
 Încătro mândra s'a dus ;
 Auzii pași tropotind,
 10. Văzui o mândră venind,
 Ș'o cunoscuî binișor
 Pe brâul cel roșior,
 Pe cămașa de fuior,
 Pe dorul din sinișor,
 15. Și-mi veni, Doamne, să mor.
 Să am cuțit, m'aș junghea
 Și pe mine și pe ea,
 Să ne 'ngroape-alătura.

Măidan.

76

- Frunză verde de prunuț,
 Avusei și io drăguț,
 Și dușmanii mi-l zăflară,
 La mare bir îl băgară ;
 5. Iel de frica birului
 Trecú apa Jiului,
 Când fu apa jumătate
 Stătú 'n loc și scrise carte :
 Ție, mândră, sănătate,
 10. Că de mine n'avuși parte,
 Tu vei face, mândră, bine,
 Că mai sânt voinici ca mine,
 Numai io voi face rău,

- Că nu-i nime 'n portul tău,
15. Nici la stat, nici la purtat,
Nici gura de sărutat.

Iaz.

77

Frunză verde sânfireag, *)
Nu-i pe-aici cine mi-i drag.
Ci ie dus în altă parte, —
Să-i dea sfântul sănătate!

Gârboveț.

78

- Am avut o cărărușă
Până la mândra la ușă,
Și s'a pus un blăstămat
Cărărușa mi-'astupat,
5. Tot cu pari și cu nuele,
Supărarea mândrei mele!
Dară supărarea mea,
Că nu pot merge la ea!

Borl. vechi.

79

- Măi bădiță luonică,
Te-aș lăsa, inima-mi pică,
Te-aș iubi, și lumea strigă;
Moară lumea de necaz,
5. Dragu-mi iești, și nu te las;
Moară lumea și țara,
Nu mă las de dumneata,
Pân mi-o bate scândura,
Și mi-o suna țărâna.

Maciova.

*) Garoafă.

80

- Firicel de earbă crudă,
 Pe mine la mulți li-i ciudă ;
 Lasă ciudă să le fie,
 Tot iubesc, ce-mi place mie.
5. Când ar fi după dușmani,
 Mi-ar vinde carnea pe bani,
 Cu cântar ar cântări-o,
 Cu chila ar târgui-o.

Pătaș.

81

- Mult mă mir, neico, de tine.
 Ce pământ negru te ține,
 De nu mai vii pe la mine.
- Mă ține pământ cu earbă,
5. Nu pot veni fără treabă,
 Valea-i mare cu bruscani,
 Nu pot trece de dușmani.

Gl. Craiova.

82

- Frunză verde floricea,
 Păsăruică draga mea,
 Spune drept ș'adevărat,
 De ce-mi cânti tu cu bănat?
5. — Io cânt și mă necăjesc
 Și de jale mă topesc,
 Doi cu doi nu se gădesc,
 Tot urâți se întâlnesc ;
 Doi cu doi de s'ar iubi,

10. În codru aş ciripí,
De jale nu m'aş topí.

Meedica.

83

Aşa stă inima 'n mine,
Ca şi paserea pe spine,
Când de când să sboare 'n lume,
Să nu-i mai aud de nume.

Fârdea.

84

Frunză verde floricea,
Săracă inima mea,
Cum se sbate şi se 'ntoarce,
Ca puiutul în ghioace.

Feneş.

85

Pe unde calcă frumosul,
Răsare grâul şi orzul ;
Pe unde calcă urâtul,
Se pârjoleşte pământul.

Feneş.

86

- Mult m'am rugat, Doamne, Ție,
Să nu-mi dai urâtul mie ;
Dar tu, Doamne, nu mă crezi,
Tot urâtul mi-l areți,
5. De bădița mă despărți,
Tot urâtul calea-mi ține,
Bădița fuge de mine.

Meedica.

87

- Frunză verde lemn crestat,
 Decând, neico, te-am lăsat,
 Ai negrit și te-ai uscat.
 Ierai pup de trandafir,
 5. Acum lobodă și știr.
 Dacă, neico, te-aș iubi,
 La fire ear ți-ai veni ;
 Dar tu iești un blăstămat,
 Că mă povestești în sat.

Borl. vechi.

88

- Iubește, neico, iubește,
 Singurel te tălmăcește ;
 Că tălmaciul despre altul
 Îl știe, neicuțo, satul.

Crușoveț.

89

- Frunzuliță creang de spine,
 Afară-i lună și bine,
 Și bădița nu mai vine ;
 Ori ie rău, ori nu-i a bine,
 5. Ori se las' acum de mine.
 Ș'a zis badea c'a veni,
 Luna când a resărit :
 Luna sus a resărit,
 Și bădița n'a venit,
 10. Și lumea mi s'a negrit.

Gârbaveț.

90

- Frunză verde, foae fragă,
Ce iești, mândro, tristă, slabă?
Trece neica, nu te 'ntreabă,
Par' că nu i-ai mai fost dragă.
5. — Io de dragă, i-am fost dragă,
Numai mintea mi-a fost slabă.

Pătaș.

91

- Frunză verde, foae fragă,
Au n'auzi tu, bălo, dragă,
Ce iești galbină și slabă?
— Galbină și slabă mis
5. De pustiul de iubit,
Că nu l-am mai legumit,
L-am mâncat cum s'o s godit.

Borl. vechi.

92

- Cine crede dorului,
Are casa cucului,
Și odihna vântului.
Frunză verde brebenei,
5. Io am spus ochilor mei,
Să nu fie lăcomei,
Ci să fie 'ngăduiți.
După juni d'ăi mai urâți.

Goleș.

93

Frunză verde romoniță,
Omori-mă, neiculiță,

- Dac' am fost fără credință.
 Omori-mă cu mâna ta,
 5. Să nu mai ai grija mea.

Pătaș.

94

- Frunză verde napi grecești,
 Haida, neico, mă petreci,
 Mă petreci, să nu mă 'neci,
 Că n'ai bani să mă plătești,
 5. Nici băgrini **),
 Să-mi faci sicrin ;
 Nici măr dulce,
 Să-mi faci cruce ;
 Nici măr acru,
 10. Să-mi faci steagu.

Pătaș.

95

- Vino, bade, de mă trece,
 Preste Dunărea cea rece,
 Și păzà, *) să nu mă 'neci,
 Că n'ai bani să mă plătești,
 5. Nici băgrin **)
 Să-mi faci sicrin,
 Nici măr dulce
 Să-mi faci cruce.

Socolari.

96

Floritică din izlaz,
 Nu iubesc, și nici nu las,

*) Păzà = păzește. **) Acaț, salcâm.

5. Numai fac mândrei necaz.
 Floricea albă de spin,
 Nu iubesc, și nici nu țin,
 Numai fac mândrei venin.

Rudăria.

97

Frunză verde foiu m fie,
 Nu știu, mândro, ce ți-i ție,
 Tu mânie, io mânie,
 Dragostea nu ni se știe.

Fârdea.

98

De m'aș face, bade-o fa,
 Floare albă 'n calea ta,
 Să văd cum ți-i inima,
 Mai ți-i de mine, ori ba?

Rusca.

99

Nu ți-i, bădiță, păcat,
 Că pe mine m'ai lăsat
 De poveste baș în sat,
 Fie-ți moartea din gelat!...

Măidan.

100

- Bădiță, sprincene negre,
 Iubi-te-aș, dar nu mi-i crede,
 Că tu crezi în multe părți,
 Ți-s drage, câte le vezi.
5. De-ai crede numa 'ntr'o parte,
 Te-aș iubi până la moarte.

Fârdea.

101

- Decând, mândro, te-am lăsat,
 Ai negrit și te-ai uscat.
 Io să vreau să te iubesc,
 La fire te prochitesc ;
5. Numai io n'am căpiat,
 Să iubesc, ce am lăsat
 De urgie la un sat.
 Ia-ți o cârpă de mătasă,
 Ca să treci pe lângă casă,
10. Și de mine să nu-ți pasă ;
 Ia-ți o cârpă viorintă,
 De nime să nu ai frică.

Gl. Craiova.

102

- Bate, vânte, și ear bate,
 Și la neica meu te-abate,
 Să-i spui dor și sănătate,
 Că de mine n'are parte ;
5. Că parte ar fi avut,
 Credința nu și-a ținut.
 Cuvântul și-l-a călcat,
 Fără drag' o ră m â n e a t.

Borl. v.

103

- Ajungă-te, bade, -ajungă,
 Ajungă-te dor și drag,
 Să stai toată ziua 'n prag.
 Când o fi de cătră sară,
5. Să te topești ca o ceară;

- Când o fi la mez de noapte,
Prindă-te friguri de moarte;
Când o fi de cătră ziuă,
Să te lățești pe scândură,
10. Să te 'nveți, cum să iubești,
Pe mândra s'o părăsești.

Caransebeș.

104

- Bată-mi-te, neico, bată,
Bată-mi-te dintr'odată
Nouă boli, nouă răcori,
Ș'o mână de friguri noi.
5. Ziua friguri te cuprindă,
Noaptea junghiuri să te prindă,
Și să bei cu lingura,
Să te 'ngrași ca scândura,
Să te bată Vinerea!

Susani.

105

- Părăuț de lângă moară,
Curge limpede cerneală,
Să-mi cernesc io portuțu,
Că m'o lăsat drăguțu.
5. Dar cum foc să mi-l cernesc,
Că mai tare mi-l albesc.
Ba io de m'oi mânia,
De nime n'oi asculta,
Mi-oi da portul în năspreală
10. Și fața la rumeneală.

- Când o fi vro sărbătoare,
 M'oi gata ca și o floare,
 Și oi ieși până 'n uliță
 Gata ca o păuniță,
 15. Și oi pași din pași răruți
 Și mi-oi căpăta drăguți,
 Un deget de mi-oi întinde,
 Cinci și șase mi-oi cuprinde,
 Unul l-oi încârliga,
 20. Cinci și șase mi-oi afla,
 Mai mândri, mai cu iubire,
 Nu ca tine scoși din fire,
 Mai mândri, mai sprincenați,
 Nu ca tine blăstămați.

Drinova.

106

- Bade, cum te-ai îndurat,
 Pe mine de m'ai lăsat,
 Ca pe-o pasere în gard
 La toți oamenii de sfat.
 5. Nu mi-i ciudă, că te-ai dus,
 Mi-i ciudă, că nu mi-ai spus,
 Cu cine să mă iubesc,
 Tare să nu mă topesc,
 Și de știre nu mi-ai dat
 10. Inima mea-i cu bănat;
 De știre nu mi-ai făcut,
 Pân' oi muri, nu te uit.

Drinova

107

- Frunzuliță earbă neagră,
 Măiculița mă întreabă :
 Rău ie la străin, ori ba ?
 — Taci, măicuță, nu 'ntreba,
5. Ci te uită 'n fața mea,
 Că-i galbină ca ceara,
 Și-i verde ca și earba.

Sintești.

108

- Mătrăgună trei jirezi,
 Drăguț ca al meu nu vezi,
 Că poartă cămașă albă,
 La grumaz năframă neagră,
5. Numai gura lui mi-i dragă,
 Pe din sus de gurișoară
 Cunună de mustăcioară,
 Ochii lui ca mura coaptă
 Ruptă de pe rugul verde,
10. Rău mă tem, că mi l-oi perde;
 Că l-am mai pierdut odată
 Și l-am aflat la o fată,
 Și fata vrea să-l sărute,
 Dumnezeu să nu-i ajute,
15. Și fata vrea să mi-l ia,
 Dumnezeu să nu i-l dea.
 L-am cătat și l-am aflat
 La mijlocul codrului,
 La curțile dorului,

20. Unde stau porțile 'nchise
Mândrile pe table scrise.
Prinde doru a 'ntreba,
Doară cat pe cineva?
Cat pe cel cu peană lată,
25. Sus ie Dumnezeu, să-l bată,
Că m'a 'nvățat a iubi
Și m'a lăsat a dori,
Și m'a 'nvățat sărutată,
Și m'a lăsat supărată,
30. Bată-l Dumnezeu să-l bată!

Drinova.

109

- Nicolae pār sucit,
Maică-ta așa-au gândit,
Că stă masa 'ntr'un picior,
Numai ea are fecior.
5. Masa stă 'n patru picioare,
Mulți voinici sânt pe sub soare,
Și mai nalți și mai frumoși,
Nu ca tine urâcioși.

Iaz.

110

- Auzit-am, nu știu bine,
Că te lași, mândro, de mine.
Lasă-te cu Dumnezeu
Că mie nu-mi pare rău;
5. Că nici drumul nu l-oi trece,
Și capăt mândruțe zece,

- Că nu-i lumea ca odată
 Șapte feciori la o fată ;
 Ci lumea-i plină de dor,
 10. Zece fete pe-un fecior.

Prilipăț.

111

- Dragă-mi-i calea din coace,
 Și n'am pentru cine-o face,
 C'a 'nflorit pupilinca,
 M'a urât ibomnica.
 5. Văd bine, că m'a urât,
 Că-mi cată posomorât,
 Și-mi grăește dușmănește,
 Ca să nu-i mai trag nădejde.

Verciorova.

112

- Bată-mi-te, mândro, bată
 Patruzeci de rele-odată.
 Să te bată, mândro, bată,
 Să te bată Dumnezeu
 5. Nici mai bine nici mai rău
 Numai cum ți-oi dori iau :
 Să te uști, mândro, 'n picioare,
 Ca peștele 'n murătoare ;
 Să te uști tu din picioare,
 10. Ca pânza la nălbitoare,
 Când o uscă vânt cu soare.

Maciova.

113

- Frunză verde mazărică,
 Dragostea de fată mică

- Ca păsula din bobică ;
 Dragostea de fată mare
5. Ca păsula din căldare,
 Când îi dai un pumn de sare,
 Și n'are nici o gustare ;
 Dar dragostea de nevestă
 Ca vioala din fereastră
10. Când o bate vântu 'n față,
 Umple casa de dulceață.

Crușoveț.

114

- Unde văd un zbor de fete,
 Trec prin apă mort de sete ;
 Unde văd nevestele,
 Io mă sbat ca peștele,
5. Ca peștele 'n verșioară,
 Când cască gura să moară,
 Ca mreana la repezână,
 Ca cleanul la apă lină.

Meedia.

115

- La fereasta mândrei mele
 Latră câni, latră cățele ;
 Tine turbu 'n tine, căne,
 Și 'n stăpânul de te ține,
5. Că nu te ține legat,
 Să pot să mă duc în sat
 La fată de măritat,
 La nevestă făr' bărbat.

Rudăria.

116

Când văd mândra 'n sărbători,
 După mândra crăp și mor ;
 Când o văd într'alte zile,
 Ard hainele de pe mine.

Ciclova.

117

Pe coasta cu fragile
 Mână-ți, mândro, vacile,
 Prin lăstarii de băgrin
 Să m'aștepți, mândro, că vin ;
 5. Că ș'asar' aș fi venit,
 Numa io m'am zăbovit
 La spărtura de fereastă,
 La o hulă de nevestă.

Măidan.

118

Frunză verde de sălcină,
 La toată casa-i lumină,
 Numai la mândruța-s două,
 Că-și face cămașă nouă,
 5. Ciupagu de mușulin,
 Cumpărat de Serafin ;
 Pe la poale colți mărunți,
 Cumpărați de neica Miuț ;
 Pe la gură șlingherai
 10. Cumpărat de neica Miai.

Marga.

119

Sus în vârful nucului
 Cântă puiul cucului,

- Și din jos de rădăcină
 Cântă cu ca' cea bătrână ;
 5. Dară sus pe crengurele
 Cântă două turturele,
 Nu mi-s două turturele,
 Ci-s două mândre d'a mele,
 Cu obrazul plin d'albele,
 10. Când le văd, inima-mi pere.

Măidan.

120

- Cucul cântă, mierla zice,
 Nu-ți bea banii, măi voinice,
 — Las' să-i beau, să nu se strice,
 Că azi, mâne, voi muri,
 5. N'are cine mă jălî.

Caransebeș.

121

- Frunză verde stejărel,
 Cătu i omul tinerel,
 Se ține dorul de iel ;
 Dar dacă îmbătrânește,
 5. Nimărui nu-î trebuește.

Marga.

122

- Frunză verde de bujor,
 Colo 'n vale la izvor,
 Ieste-o fată ș'un fecior,
 Se judecă de s'omor.
 5. Zice june cătră fată :
 — Nu ședea nemăritată,

- Ca moara neferecată,
 Ca mărgeaua nenșirată.
 Fata din gură-i grăea :
10. — Ba io nu m'oi mărita,
 Pân' tu nu te-i însura,
 Să văd pe cine-i lua ;
 De-i lua o bălăioară,
 Să dea Dumnezeu să moară ;
15. De-i lua vro ochișea,
 Să nu ai parte de ea ;
 De-i lua una ca mine,
 Să nu-ți dea Dumnezeu bine !

Borlovenii vechi.

123

- Umblă tata să mă 'nsoare,
 Că umblu 'n sat la o floare.
 Dar cu sila nu m'a face,
 Să iau pe cine nu-mi place.
5. Vrea să-mi ia una bogată,
 S'aducă boi în poeată,
 Berbeci și oițe 'n strungă,
 Și vaci, să aibă să mulgă.
 Lasă-mă, tată, să mor
10. Cu urâta nu mă 'nsor !

Măidan.

124

Câte flori pe câmp înflor,
 Toate mie-mi plâng de dor,

- De ce nu mă mai însor.
 Însura-m'aș, însura,
 5. N'am pe cine foc lua ;
 Că pe cine-aș fi luat,
 M'a lăsat, s'a măritat ;
 Și pe cine aș lua,
 Zice, că nu mis de ea.

Sintești.

125

- Orb am fost io la vedere,
 Că luai fără plăcere,
 Mă bucurai la avere.
 Și luai fată din lume
 5. Să-mi aducă bani cu sume,
 Ș'acum stă să mă sugrume.
 Tot cu vorba-mi tae nasul.
 Și se laudă 'n tot ceasul.
 C'o adus galbeni cu tasul.

Maciova.

126

- Frunză verde de prunț
 Frumosu-i omul negruț,
 Că-i negruț și ochesel,
 Dă-mă maică, după iel.
 5. Dacă, maică, nu mi-i da,
 Singură m'oi spânzura
 Într'un vârf de solovârf,
 Într'un mijlocel de târg,
 Să se mire târgurile,
 10. Cum se dau fetițele

Peste mări
 În alte țări,
 Peste munți în alte curți,
 La oameni necunoscuți.

Jupa.

127

Frunză verde măerană,
 Mărită-mă numai, mamă,
 Că de nu mi-i mărita,
 Pe fereastă m'or fura,
 5. La lună ne-om închina,
 Stelele ne-or cununa,
 Soarele ne-o judeca.

Marga.

128

Mamă, nu mă supăra,
 Până sânt la dumneata,
 Că dacă m'oi mărita,
 Apa 'n șofei ț-o săca,
 5. Earba 'n prag are să-ți crească,
 Feciorii să o cosească,
 Fete mari s'o polojească.

Ias.

129

Frunză 'n prun, frunză sub prun,
 Vine dorul, stau nebun,
 Stau nebun, năvăl a plânge,
 De dorul, care mă prinde;
 5. Stau în loc și mă gândesc,
 Pe ce cale să pornesc,

- Cu popa să mă 'ntâlnesc
 Două vorbe să-i vorbesc,
 Două vorbe, trei cuvinte :
10. Descunună-mă, părinte !

Iaz.

130

- Când eram la maica 'n păr,
 Purtam flori și calapăr,
 Mă 'nfălam și mă chicheam
 Și pe toți junii iubeam.
5. Dar decând m'am măritat,
 Nici să râd nu mi-i iertat,
 C'am un lotru de bărbat.
 Ardă focul ceapsa mea,
 Mi-a fost dragă, ș'acu-i grea.

Marga.

131

- Până fui la mama fată,
 Mâncai pita nesărată,
 Nesărată, din săcară,
 Cernută prin sită rară,
5. Ș'o mâncam cu drag p'afară.
 Dar dacă mă măritai,
 Pită tot de grâu mâncai,
 Cernută prin sită deasă,
 Ș'o mâncai plângând prin casă.
10. Frunză verde-a spinului,
 Așa-i casa strinului,
 Ca și casa socrului :
 Din afară ie cu var,

- Din lăuntru-i cu amar.
 15. Dar casa măicuței mele
 Din afară-i cu nuele,
 În luntru faguri de miere.

Măidan.

132

- Frunză verde foae lată,
 Cât fusei la mama fată,
 Nu săpai
 Nu secerai,
 5. Nu torsei, nu pusei pânză,
 Mă 'nvățați a zice 'n frunză.
 Dar dacă mă măritai,
 Și săpai, și secerai,
 Și torsei, și pusei pânză,
 10. Și lăsai dracului frunză.

Susani.

133

- Frunză verde de susai,
 Tineră mă măritai
 Rea socrie-mi căpătai.
 Mă mânâ la secerat
 5. Singură, fără bărbat,
 Secerai cât secerai,
 Rău la deget mă tăiai.
 Rândunea din țara mea,
 Du-mi-te la măicuța,
 10. Să-mi trimit' un petecel,
 Să mă leg la degețel.

Prigor.

134

- Tineră mă măritai,
Și rea soacră-mi căpătai.
Mă mânà la secerat
Singurea, fără bărbat.
5. Secerai, ce secerai,
La un deget mă tăiai.
Mă lăsai de secerat,
M'apucăi de căutat:
Mă uitai la răsărit,
10. Toate maicele-au venit;
Dar la mine,
N'are cine!
Eat' un pui de rândunea
Se așează 'n brazda mea:
15. Rândunea, din țara mea,
Să te duci la maică mea,
Și să-i spuni tu iei așa:
Hainele să mi le vindă,
Ori mai bine să le-aprindă,
20. Să le-aprindă 'n drumu mare,
Să se mire multă țeară,
Să se 'nfrice maicele
Să nu 'nstrine fetele,
Nu le dee într'alt sat
25. După-un câne de bărbat,
Ziua, noaptea șede beat,
Cu mândrele după cap!

135

- Mamă, când m'ai măritat,
 În fântân' să mă fii dat,
 N'ai avea nici un păcat.
 Cu banii dela 'm b u n a t
5. Să fii luat scânduri de brad ;
 Cu banii dela c ä p a r ä
 Să-mi fii luat lumini de ceară,
 Să s'audă vestea 'n țară
 Să treacă peste hotară,
10. Să audă mamele,
 Să nu-și dee fetele.

Verendin.

136

- Morminte, groapă săpată,
 Mai deschide-te odată,
 Să văd ce-am iubit odată ;
 Statu cu opregile,
5. Gușa cu măgelele,
 Mâna cu inelele,
 Obrăzorul rumenit,
 Ca și macul împupit,
 Gura, buze micutele,
10. Și sprincene subțirele,
 Și pieptul cel rotunzit....
 Pământul le-a pustânit.

Meedia.

II. VESELE, GLUMEȚE, ȘĂȚIRICE

137

Mândruliță de demult,
Mi-ai dat dragoste 'mprumut ;
Îndesară hai la noi,
Să-ți dau gurița napoi ;
5. Că de-o fi poate să mor,
Vreau să nu-ți rămân dator.

Pătaș.

138

Fă-ți, mândruțo, pat afară,
Să mă fac io vânt de vară,
Să vin să-ți dau bani mărunți,
Să nu dai gură la mulți.

Borl. vechi.

139

- Ieși neica sus în cucă
 Și se uită peste luncă,
 Toate plugurile lucră.
 Numai plugulețul meu
 5. Sede-afară sub părete,
 Și boii-s la earbă verde,
 Că plugariu-i după fete.

Meedica.

140

- Bate-l, Doamne, bate-l cruce,
 Pe cel cu mândruțe multe;
 Pân' ajunge pe la toate,
 I se face mez de noapte,
 5. Până când vine la mine,
 I se face ziuă bine,
 Și se joară ca un câne,
 C'a venit drept la mine...

Maciova.

141

- Frunză verde de sălată,
 De-ar fi mândra înțeleaptă,
 Când mă uit la ea odată,
 Să-și ia fusul și cu furca,
 5. Să apuce mândra lunca,
 Să culeagă mazăre,
 Că-i bună de dragoste.

Vălișoara.

142

- Câte fete la Bărbosu,
Toate stau după frumosu,
Și frumosul nu-i de iele,
Că dau grâul pe albele,
5. Ovăsul pe rumenele,
Se albesc, se rumenesc,
Că gândesc, că 'ntineresc ;
Și sânt carne de bătrâne,
Picioare nu le mai ține.

Maciova.

143

- Cu mândra dela Logoș,
De trei zile beau vin roș.
Mândra mi s'a 'mbursucat,
Ce-a cerut, io nu i-am dat ;
5. Mi-a cerut pită cu mac,
I-am dat gură după plac ;
Mi-a cerut pită cu nuci,
Io i-am dat buzele dulci.

Fârdea.

144

- Am o mândră 'n Carloveț,
De frumoasă n'are preț,
De zdreanță n'are județ.
Și așa o mângăeam,
5. Din gură așa-i grăeam :
— Mândrulico, mândro, fa,
Te-aș iubi, dar nu-ți știu vorba.
Mândra din grai îmi grăea :

- Voinicele, dragul meu,
 10. Nu-ți pară lucrul prea greu,
 Vorba mea ie și știută ;
 Ia-mă 'n brațe, mă sărută ;
 Pe picioare să mă calci,
 Mâna 'n sin tu să mi-o bagi,
 15. La ochi negri să te uiți,
 De mine să nu te uiți.

Fârdea.

145

- Frunză verde răcuină,
 Urâtă-i fata bătrână,
 C'ar purta și ea cercei,
 Și 'n gură-s numai gîngei ;
 5. Și-ar purta niște mărgele,
 Și 'n gură n'are măsele ;
 Pe mânecă pui mănunți,
 Și pe cap îs peri cărunți ;
 Pe la poale scriitură,
 10. La obraz cu sbârcitură.

Feneș.

146

- Fetele din satul nost
 Se uită după frumos,
 Și frumosu nu-i de iele,
 Că-s d'alea cu rumenele,
 5. Și 'ncălțate cu obiele.

Ogradena v.

147

- Fetele din satul nost
 Tot a dracului au fost,

Toată vara huhurează,
Earnă scaldă și botează.

Ogradena v.

148

Am aflat și io o mândră,
Și de ea nu am dobândă :
Cătu-i ziua la oglindă,
Și gunoiu-i până 'n grindă.

Caransebeș.

149

Hop, în zdrențe să sărim,
Știi, la earnă ce pățim :
Din cenușă nu ieșim.

Caransebeș.

150

Hop, țup ! n'am să 'mbuc,
Nici la moară ce să duc,
Nici acasă nu rămasă
La copii și la nevastă.

Caransebeș.

151

Hop în sus și hop în jos,
Joc de silă bucuros.
Aș juca și nu știu bine,
M'aș lăsa și mi-i rușine,
5. Se râde lumea de mine.
Las' să rădă, că-i bolândă,
Numai io să fac izbândă.
De jucat nu știu juca,
Numai fete-a săruta,

10. Că-s tiner fără mustață
Și mă 'nvăț a strânge 'n brață.

Drinova.

152

- Io la joc,
Mândra la joc,
Mălaiul de joi în foc.
Bătui mâța cu vătraiul,
5. De ce nu mi-o scos mălaiul.

Verciorova.

153

- Ce folos, fată, de tine,
Mergi la joc, nu te ia nime;
Vii acasă supărată,
Te pui la cuptor pe vatră;
5. Peptarul cel mătăsit
Peste poartă l-ai zvârlit;
De ciudă și de amar,
Ț-ai zvârlit cătrința'n jar,
Ear șuba și cizmele
10. Und' se culcă cânele.

Fârdea.

154

- Ce folos de tine fată,
Că te porți așa gătată,
Că faci pânza toată spartă.
Poalele, care-s pe tine,
5. Nu-s făcute zău de tine,
Ci-s făcute d'ai din sat
Și le 'ntinzi de fală 'n gard.

Sintești.

155

De-ai ști toarce Sâmbăta,
 Cum te 'ntorci Dumineca,
 N'ai fi goală
 Ca o oală,
 5. Și 'mbrăcată
 Ca o cantă!

Gârboveț.

156

Măriuța când se scoală,
 N'are oală, mulge 'n poală;
 Până 'n casă,
 Tot îl varsă.

Caransebeș.

157

Marie cu chica 'ntoarsă,
 Nu te ține-așa făloasă,
 Că ți-i cânepa de coasă,
 Cucuruzul de 'ngropat
 5. Numa bun de secerat;
 Eară prunii din ocol
 Baș de muchea de topor;
 Poalele tale ciurate
 De tine nu-s mai lucrate,
 10. Numa-s din târg cumpărate
 Cu bănuți
 Dela drăguți,
 Cu crețari
 Dela ștreqari.

15. Marie, mânca-te-ar greața,
Pentru tine-mi pierd vieața.

Măidan.

158

Vai de mine ce să fac,
Mi-a căzut bădica drag,
Și n'am cămașă să-i fac;
Și i-aș face d'a de sac,

5. Sacu-i gros,
Badea fălos.

Și i-aș face d'a subțire,
Ea săraca toată fire;
Că pe sulul dinapoi

10. Sânt o sută de nevoi,
Dar pe sulul dinainte
Cine le mai ține minte!

Marga.

159

Frunză verde de măr dulce,
Am o mândră ca o cruce
Și la lucru n'o pot duce.

- Dimineața-i roua rece
5. Amânat se nădușește,
Și mândruții nu-i prieste.

Mândra plecà la fântână,
O mușca musca de mână,
Și mână i se umflă,

10. De lucru se dolă sâ,
Și la umbră se culcâ.

Pătaș.

160

— Lasă-te, mândro, de mine,
Că mă las și io de tine,
Să nu dăm de vro rușine.

— Da-om, neico, de ce-om da,

5. Nu mă las de dumneata.

Jupalnic.

161

Păltinior cu frunza lată,
Și cu umbrița rotată,
Lasă-mă sub umbra ta
Puținel cu mândra mea;

5. Că nu mi-i mândruța naltă,
Să-ți cuprindă umbra toată.
Ci mi-i mândra scunducea,
Numai bună'n umbra ta.

Ogradena v.

162

Du-mă, Doamne, și mă adă,
Unde-or fi fete grămadă,
Și nevestele șireag,
Să-mi aleg, care mi-i drag.

Ogradena v.

163

Cucule, pasere proastă,
Nu-ți face coliba'n coastă,
Că vine pupăza beată,
Și dă coliba de vatră.

Marga.

164

Prinsei doi cai la cocie,
 Ș'adusei pe sărăcie;
 Prinsei patru boi la car,
 Ș'adusei pe vai ș' amar.

Borlova.

165

Pe ulița micucică
 Ieste-o bălă despletică,
 Toată sara se mărită.
 Dimineata-i desvălită,
 5. Pe la ochi ie urduroasă,
 Ea gândește, că-i frumoasă.

Meedica.

166

Colo 'n deal,
 Colo sub deal,
 Ieste-o casă văruiță
 Ș'o nevastă necăjită,
 5. Că o bate bărbatú
 Să-i spună ibomnicú.
 — Măi bărbate rău de câne,
 Să mă bați și azi și mâne,
 Tot drăguțul nu l-oi spune;
 10. Să mă bați de nouă ori,
 Tot oi pune la brău flori,
 Ș'oi da gură la feciori.
 Frunză verde două paie,
 Ce-i femeii de-o bătaie!!

Sintești.

167

- Cât îi mândra de frumoasă,
La cămăși nu știe coasă,
Că le coasă cu andreaua,
Le 'ngrădește cu nueaua,
5. Să-și îmbrace ea bărbatul,
Să fie și iel ca altul.

Cadar.

168

- Au, lele io n'am obiele,
Că le-am rupt tăind nuele,
Să fac gardul mândrei mele,
Ș'am avut de cărmăjin,
5. Toate le-am rupt prin grădini,
Prin grădina cu bugeac,
După fete, care-mi plac,
Și neveste, ce mi-i drag.

Cadar.

169

- Nevasta care-i cu dracu,
Toată sara-și leagă capu,
Să iesă la cine-i dragu.
Și iese sara la șură,
5. C'a vorbit gură cu gură
Să dea pae juncilor
Buze moi voincilor.

Cadar.

170

- Frunză verde de nuea,
Harnică-i muerea mea,
Că din cinci zeci de fuioare

- Mi-a făcut o ștergătoare;
 5. Și din o sută de lăni
 Mi-a făcut mănuși pe mâni;
 Pân' țesú un lat de pânză,
 Mâncă cinci oca de brânză
 Ș'o măsură de păsulă,
 10. Și zice, că nu-i sătulă.

Jupa.

171

- Măi bădișo, pentru tine
 Nu trăesc cu soacra bine,
     Că la masă
     Nu mă lasă,
 5. La fântână
     Nu mă mână,
     Nici la foc
     Nu-mi face loc,
     La pârlaz
 10. Nu-mi dă răgaz, —
     La părău
     Nu mă duc iău.

Vălișoara.

172

- Mă 'nsurai, luai muere,
 Mă bucurai la avere,
 Luai mama mamei mele.
 Averea o cheltuîi
 5. Și cu toanta io udjii.
 De urâtul lucrului
 Șade 'n vatra focului.

- Scoase capul peste uşă,
Boian rupse şi se duse:
10. — Na! na! na! Boiane, na!
Că nu-i asta boala ta,
Că asta mi-i toanta mea! —
Toanta pleacă după mine,
Şi mă face de ruşine.
15. Că de soare se sfieşte,
Şi de umbră se lipeşte.

Maciova.

173

- De-aş avea şi io nevastă,
N'aş umbla pe la fereastă,
Cu şubiţa sufulcată,
Şi cu inima gătată.
5. Aud uşa scârţâind,
Gândii, că-i mândra ieşind,
Iese-un câne de bărbat
Cu furca de lângă pat;
Io-l întreb de sănătate,
10. Iel mă tae preste spate;
Io-l întreb de sănătos,
Iel mă tae de pe jos.

Delineşti.

174

- Frunză verde lemn uscat,
Mândrele m'or cumpătat
Ca să plec sara în sat
La nevastă cu bărbat.
5. Când şedeam cu mândra 'n braţă,
Bărbatul intră în casă,

Și mă 'ntreabă, că ce cat,
Cu piciorul dela pat.

Caransebeș.

175

- Vecine de lângă mine,
Mută-ți patul în grădină,
În grădina cu trifoi,
Să crească earbă sub noi,
5. Să crească earba cât gardu,
Să nu ne vadă bărbatu.
Că bărbatu-i rău ca dracu,
Că ș'asară-mi sparse capu,
Și dazmeață-mi rupse gura,
10. Rupă-i dracu junghețura.

Jupa.

176

- Strigă moartea la fereastă :
— Spoveditu-te-ai, nevastă ?
— Moarte, nu mă întreba,
Spoveditu-m'am ori ba,
5. Că io când m'oi spovedi
Șapte popi mi-or trebui
Șapte popi din șapte sate,
Să mă curăț de păcate,
Și un protopop sârbesc,
10. Să nu știe ce-i vorbesc.

Caransebeș.

III. GĂȚĂNEȘTI

177

- Haida, mândro, 'n deal la cruce,
Să vezi badea cum se duce,
Și te uită după iel,
Cum merge de cătinel,
5. Cu cămașa lui cea nouă,
Cu inima ruptă 'n două.

Meedica.

178

- Cântă cucu 'n vârf de șură,
Merg feciorii la măsură,
Merla cântă, cucul cucă,
Toți feciorii stau de ducă.
5. Haideti, mândre, să jurăm,
Pe feciori să nu-i lăsăm,

Că dacă noi i-om lăsa,
Cu cine om rămânea...

Drinova.

179

Frunză verde de nua,
Mândră, mândrulița mea,
La toamnă ne-om despărți
Trei ani nu ne-om întâlni;
5. Când napoi voi înturna,
Măritată te-oi afla,
Măritată cu copii,
Și de mine nu-i mai ști.

Drinova.

180

— Sară bună, mândra mea,
Io mă duc, tu-i rămânea,
Și de-oi mai veni vreodată,
Știu, că nu te-oi găsi fată,
5. Că te-oi găsi măritată,
Măritată cu bărbat,
Pe mine mi-i fi uitat.
— Frunzuliță merișor,
Măi bădiță, bădișor,
10. Șapte ani de nu-i veni
Tot pe tine te-oi dori;
Vină negru ca tina,
Mi-i fi drag ca inima;
Vină galbin ca lutú,
15. Mi-i fi drag ca sufletú.

Drinova.

181

- Frunză verde d'a de nucă,
 Vai, săracă mândrulucă,
 Pleacă-te și mă sărută,
 Io te las, tu te mărită,
 5. Nu-ți face inima friptă ;
 Că destul mi-i friptă mie,
 Că mă duc în cătănie.

Drinova.

182

- Frunză verde foae fragă,
 Rămas bun, mândruță dragă,
 M'oi duce și n'oi veni,
 Plânge-mi-i și mi-i dori ;
 5. M'oi duce, n'oi înturna,
 Plânge-mi-i și mi-i cânta.

Drinova.

183

- Frunză verde plop și salce,
 Tu te duci, bade, sărace,
 Io cu dorul tău ce-oi face ?
 — Tu mândruță-i face bine,
 5. Că rămâi în sat la tine,
 Și mai sânt voinici ca mine. . .
 — Fie ca și frunza 'n vie,
 Dacă nu-ți samănă tie ;
 Fie voinici, pe câți bulgi,
 10. Dacă tu, bade, te duci.

Drinova.

184

Jele-i, Doamne, cui i-i jele
 Jele-i inimioarei mele,
 După gardu de nuele,
 După ochii mândrei mele.

Drinova.

185

Poartă, mândră, ce-i purta,
 Numai nu te mărita,
 Poartă frunză de saschiu,
 Până merg și până viu;
 5. Poartă frunză de pe cale,
 Până viu dela cătane.

Vălișoara.

186

Cucuruz cu frunza 'n sus,
 Bădița azi mi s'a dus,
 Mi s'a dus și nu mai vine,
 Ș'or trece trei ani de zile.
 5. Frunză verde de cetină,
 Io-i trimit carte să vină;
 Iel trimite sănătate,
 Că cu dușmanu se bate,
 Și de mine n'are parte.

Caransebeș.

187

Busuioc crescut în crengi,
 Hai, mândro, de mă petreci
 De aici până la Beci;
 De ți o părea scurtă calea,
 5. Mă petreci până'n Italea.

Drinova.

188

- Frunză verde grâu mărunț
 Io, de amărât ce sânt,
 Nu văd earbă pe pământ,
 Nici luna pe cer mergând,
 5. Nici soarele răsărind ;
 Că pe mine m'au jurat
 Pe apă și pe uscat,
 Să merg pentru împărat.

Fârdea.

189

- Cătănia cui ie dată ?
 La fecioru fără tată.
 Cătănia-i scrisă 'n palmă
 La fecioru fără mamă.

Fârdea.

190

- Trandafir cu frunza lată,
 Care te purtam odată,
 Voinicește te-am purtat.
 Fete mari am sărutat.
 5. Acum te poarte ori cine,
 Nu mai am parte de bine,
 C'am plecat în țară strină,
 Unde nu cunosc pe nimă.

Caransebeș.

191

- Frunză verde mărăcine,
 S'a dus badea dela mine,
 Și la toți le pare bine ;

- Numai mie-mi pare rău,
 5. Că s'a dus puiuțul meu.
 Romonel, floare crestată,
 Vină, bade, de mă eartă.
 Că ți-am fost draguță-odată.

Caransebeș.

192

- Bate, Doamne, neamțu 'n față,
 C'a luat fără mustață ;
 Bate, Doamne, neamțu 'n dos,
 C'a luat ce-a fost frumos ;
 5. Ș'au rămas năoatele,
 Ca să joace fetele ;
 Ș'a rămas un golomoc
 Să iubească ce-i frumos.

Verendin.

193

- Suflă vântul la hotar.
 Ce plângi, maică, cu amar?
 — Cum n'oi plânge nencetat,
 Când pe tine te-or luat
 5. Cătană la împărat !
 — Maică, măicuțița mea,
 Nu plânge de milă mea ;
 Io m'oi duce și te las
 Cu dor mare și necaz.
 10. Și m'oi duce 'n loc departe
 Și ți-oi scrie, maică, carte,
 Bate vântul printre spini,
 Maică, să nu mai suspini !

Meedica.

194

- Verde ieste iedera,
 Nu mă, maică, blăstăma,
 Mă duc dela casa ta.
 Frunzuliță verde 'n nuc,
 5. Și mă duc, maică, mă duc,
 Unde 'nfloare tămâea,
 Nu mai vin până-i lumea,
 Unde 'nfloare și piperiul,
 Nu mai vin pân' o fi ceriul!

Caransebeș.

195

- Măgheran de pe cetate,
 Bate, Doamne, ce-ai d'a bate,
 Bate parii gardului
 Și condeiul neamțului,
 5. Să nu poată neamțul scrie
 Feciorii la cătănie.

Borloveni v.

196

- Rău, mamă, m'ai blăstămat,
 Când cu apă m'ai udat,
 Ai luat apă din topilă,
 M'ai dat la strini fără milă;
 5. Ai luat apă din ciucior,
 Să trăesc io tot cu dor;
 Ai luat apă din răchită,
 Să mă scoți din Meedică.

Meedica.

7*

197

- Măicuță, când m'ai născut,
 Mai bine m'ai fi făcut
 Două fântânele reci
 Între două dealuri seci,
5. Dintr'a mele picioarele
 Să fi făcut scăunele,
 Și dintr'ai mei ochișori
 Să fi făcut pomișori,
 Trupul să-l fii pus în dungă
10. Ș'ar fi fost masă rotundă,
 Și din mâna mea cea dreaptă
 Păhărel de beut apă,
 Câți p'acolo-ar fi trecut,
 Apă rece-ar fi beut,
15. Pe șcaun ar fi șezut,
 Poame bune-ar fi mâncat
 Până s'ar fi săturat,
 Ție ți-ar fi mulțămît
 Cât în lume-ar fi trăit;
20. Dar io duc dor și urât,
 Că de-i pușca ruginoasă
 Îmi pune feare pe oasă.

Drinova.

198

- Frunzuliță lemn uscat,
 Rău maică m'ai blăstemat,
 D'acasă când am plecat.
 Pușca-mi mîncă umerile,
5. Baioneta șoldurile,

- Patronțașul pânțelele,
 Ciacăul sprincenele,
 Păpucii picioarele.
 Și viața mea cea bună
10. O dau Neamțului pe mână,
 Ardă-l para focului
 În munții Tirolului!
 Mai demult dac' ar fi ars,
 Io regrut n'aș fi rămas;
15. Ci aș fi fecior pe-acasă
 Aș trage ziua la coasă,
 Sar'aș merge la frumoasă,
 N'aș ținea pușca la mână,
 Sloi de gheață la inimă.

Drinova.

199

- Măgheran de pe cetate,
 Nu mă 'ndepărta, 'mpărate,
 Că n'am tată, să mă cate,
 Maica-i slabă și nu poate;
5. Mândruțele mi-ar veni,
 Nu le lasă părinții.

Sintești.

200

- Pasere cu peana sură,
 Scrie carte, ia-o 'n gură,
 Du-o la badea 'n fereastă,
 Să se scoale s'o cetească,
5. Și să vadă, și să creadă,
 Cât mi-i inima de neagră,

- Ca morcea la primăvara
 Călcată de toată țara,
 De cătane împărătești,
 10. Și de cai năzdrăvenești.

Boldur.

201

- Io aici, mândra departe,
 Cinci poște și jumătate,
 Jumătate ș'o pădure,
 Netăiată de săcure.
 5. Ardă-te focu, pădure,
 Să se facă drum și cale,
 Să vină mândra mai tare,
 Să se facă drum prin tine,
 Să vină mândra la mine.

Gl. Craiova.

202

- Cătănire-aș cătăni,
 Numai pușca de n'ar fi,
 Că-i pușca lungă în pat,
 Și m'a despărțit de sat;
 5. Și mi-i pușca armă grea,
 Ear simbră puținea.

Pătaș.

203

- Ș'apoi, morții tăi, Bănat,
 Tare m'au înstrăinat,
 Tocma 'n țara tălinească,
 N'aud vorbă părintească;
 5. Acolo nu mă lăsară,
 Mă trecură 'n altă țară,

Drept în țara cea turcească,
N'aud vorbă românească.

Fârdea.

204

Busuioc de pe cetate,
Săracă străinătate,
Că de tine mult am parte;
Auzit-am și știu bine,
5. C'o să mor în țări străine,
Și n'oi muri pe perine; —
Murire-aș, Doamne, muri,
N'are cine mă jălî.

Fârdea.

205

Vară, vară, primăvară,
Mult iești dulce și amară!
Când primăvara sosește,
Cătana la drum pornește.

Fârdea.

206

Cântă cucu Vinerea,
Trec voinicii Dunărea,
Doi cu doi alătura,
Voinici nalți și subțirei,
5. Nu trece plumbu prin iei.

Sintești.

207

Ardă-te focul Arad,
Decând în tine-am intrat,
N'aud gardul părăind,
Ci numai tunul pocnind,

5. Săbiile zdrângăniind,
Sulițele fluierând.

Sintești.

208

Codrule, cu frunză rară,
Cine te-o dâmbă la vară?
Că bade' a udjit*) cătană.
Vine carte și poruncă,

5. Înapoi ear să se ducă,
Pe drumul Aradului,
Cătana împăratului.

Socolari.

209

Pe marginea Dunării
Merg voinicii săracii,
Cu păpucii tropotind,
Cu armele zângăniind.

5. Tropotind cu păpucii,
Blăstămându-și părinții,
De ce i-au făcut pe iei,
Frumoșei și voinicei.
Ci părinții nu-s de vină,
10. Că și iei destul suspină.

Drincova.

210

Bat-o focul, cătănie,
Că-mi lăsă casa pustie,

*) A u d i (a udji). Udjese acasă—rămân acasă.

Și gârduțul de nuele,
Și casa plină de jele.

Meedica.

211

Cine-a făcut cătănia,
Mânce-i casa sărăcía,
Pe dânsul mânce-l orbía,
Să umble din sat în sat,
5. Ca și cătana 'n Bănat.

Drincva.

212

Frunză verde sălcioară,
Colo jos între izvoară,
Trage-o cătană să moară
Cu capul pe săbioară.
5. Nime 'n lume nu-l vedea,
Numai dulce soru sa,
Ea la dânsul că mergea,
Lumina i-o aprindea
Și în mână i-o punea.
10. Iel din grai așa-i grăea:
— Ți-am spus, soră, că nu mor,
În oborul fraților;
Că maica m'a blăstămat
Să umblu din sat în sat,
15. Fără pită, fără sare,
Numai cu pușca 'n spinare.
Și tu, soră, vezi că mor
Cu amar și cu mult dor
La o furcă de fântână.

20. Și la cap fără perină.
 Și dacă io voi muri,
 Popă oare cin' mi-o fi?...
 Pușc' odată peste groapă
 Ca să știe lumea toată.

Forotic.

213

- Bate vântu Barbura, *)
 Să se 'ntoarcă tabăra,
 Să mă 'ntorc și io cu ea
 La mândra mea din Măidan,
 5. N'am mai văzut-o d'un an.

Măidan.

214.

- Bate vântu papura,
 Să se 'ntoarcă tabăra,
 Să se 'ntoarcă bun și rău,
 Să vină și badea meu.
 5. Decând badea a plecat,
 Ceața 'n casă s'a lăgat,
 Decând badea a venit,
 Ceața din cas' a perit.

Marga.

---

*) Deal lângă Măidan.

IV. DIVERSE

215

— „Zori, dragi-mi surori,
Ce mi-ați zăbovit,
De nu ați zorit
Într'astă dimineață

5. Ca ieri dimineață?“

Zorile se iveau
Și așa ziceau :

— „Noi ne-am zăbovit,
De nu am zorit,

10. Pân' s'a despărțit

Suflet dela trup,
Maică dela fii
Și dela copii“.

— „Zori, dragi-mi surori,

15. Ce mi-ați zăbovit,
De nu ați zorit
Intr'astă dimineată
Ca ieri dimineată?“
— „Noi ne-am zăbovit,
20. De nu am zorit,
Pân' s'a despărțit
Soț de cătră soț
Și de cătră toți
Și dela vecini
25. Și dela străini.“

- „Zori, dragi-mi surori,
Ce mi-ați zăbovit,
De nu ați zorit
Într'astă dimineată
30. Ca ieri dimineată?“
— „Noi ne-am zăbovit,
De nu am zorit,
Până a plecat
Sufletul curat
35. Pe scară de ceară,
Sus la 'mpărăție
La mese întinse
La făclii aprinse
La pähare pline,
40. La loc de odină.“

216

Lulu, lulu, lulu, lea,
 Vine maica de colea,
 Cu trei pui de rândunea :
 Unu mie, unu ție,
 5. Unu fetei din cocie.

Cântec de leagăn.

Selbăgel.

217

Lulu, lulu, lulu, lea,
 Vine moșul de colea
 Cu trei pene de cocoș,
 O găină afumată,
 5. Și o cioară pipărată.
 Dă-le 'ncoace, moșule,
 Că ți-oi păzi oile,
 Pe câmpul cu florile.

Cântec de leagăn.

Selbăgel.

218.

Bună ziua lui Ajun,
 Că-i mai bun a lui Crăciun,
 Că-i cu mei, cu purcei,
 Cu copiii după iei,
 5. Buni Sărsărai !
 Dă-ne-alune.
 Că-s mai bune,
 Dă-ne nuci,
 Că-s mai dulci,
 10. Dă-ne poame,
 Că ni-i foame,
 Că sântem Pițărăi !

- Să trăești gazdă cu sănătate,
 Să ne umpli traista cu bucate,
 15. Să trăească găzdărița,
 Să ne umple căpița,
 Să ne dea câte-o prescură,
 Să ne ștergem pe la gură.
 Vă poftim din nărav vechi
 20. Butea plină de curechi,
 Și un vas de vinars,
 Să lunice pe grumaz!
 Câte cuie sânt pe casă
 Atâția galbeni pe masă!
 25. Și voi să vă veseliți,
 Și pe noi să ne poftiți.

Recitate de Pițărăii din Caransebeș. Copiii umblă în cete,
 în 24 Dec. noaptea între 2 și 5 oare pe la ferestrelle românilor și
 recitează versurile de mai sus.

219

- Bună ziua lui Ajun,
 Că-i mai bun' a lui Crăciun,
 Că-i cu mei, cu purcei,
 Cur' copiii după iei,
 5. Buni Sărsărăi!
 Poame, poame,
 Că ni-i foame;
 Nuci, nuci,
 Că-s mai dulci,
 10. Și alune,
 Că-s mai bune;
 Crițari, crițari

- Că-s mai tari;
 Groșițe, groșițe,
 15. Că-s mai pestrițe;
 Tulți, tulți
 Că-s mai mulți;
 Lei, lei,
 Că-s mai grei,
 20. Buni Sărsărai!
 Scorbolește, scorbolește,
 Caută punga și plătește,
 Că dacă ni-i plăti,
 Noi ț-om mulțămi.
 25. Trăească gazda cu găzdărița
 Să ne umple căpița,
 C' un acov de vin,
 Să ne fie inima deplin,
 Și cu unu de răchie,
 30. Să ne fie de veselie!

1, Variantă.

Iaz.

220

- Buchineasa valea!
 Bună ziua lui Ajun,
 Că-i mai bun' a lui Crăciun,
 Că-i cu mei, cu purcei,
 5. Cure baba după iei.
 Dă-mi colacu și cârnatu,
 Să mă duc la altu!

Când sânt alungați :

Bureți,
 Pe păreți !
 Șcl.

A 2. Variantă.

Meedică.

220

Lună, lună nouă,
 Taie pita 'n două,
 Ș'o unge cu ouă,
 Și ne dă și nouă.

Recitat de copii când văd lună nouă.

Rudăria.

220

Ciurilă,
 Burilă,
 Scoate-mi apa din urechi,
 Că ți-oi da un ban,
 5. Să-ți cumperi curechi.

Copiii de „Bufeni“ sau „Țărani“ (=din Țară) de pe la Bocșa, dacă la scădat le-a intrat apă în urechi, ies la țarmure și sar într'un picior ținând urechea răzimată pe o mână și recitează vorbele de mai sus. Scrise de dl Adrian Diaconu din Bocșa.

223.

Melci, melci,
 Codobelci,
 Scoate coarne bourești,
 Și te du la Dunăre
 5. Și bea apă tulbure.

Caransebeș.

224

Pițigañe, gañe,
 Ce ai în copañe?
 Făina puilor.
 Unde-s puii?

5. Sus pe creangă.
Unde-i creanga?
O ars-o focul.
Unde-i focul?
L-a stâns ploaea.
10. Unde-i ploaea?
A beut-o boul.
Unde-i boul?
L-a mâncat lupul.
Unde-i lupul?
15. L-a pușcat Matei
Cu pușcă de tei.

Selbăgel. — Copiii stau în cerc și se prind cu două degete de dosul mâinii și, mișcând șirul de mâni pe tact în sus și în jos rostesc cu toții versurile acestea.

225

- Piți, pițigae,
Ce ai în copae?
Un picior de oae.
Unde-l duci?
5. La puiții maichii.
Unde-s puii?
În vârf de joardă?
Unde-i joarda?
A ars-o focul.
10. Unde-i focul?
L-a stins ploaea.
Unde-i ploaea?
A beut-o boii.
Unde-s boii?

15. I-a mâncat lupii.
Unde-s lupii?
I-a pușcat Matei
Cu pușca de clei.

Variantă la cel precedent.

Rudăria.

226

5. Una mână
Codomână,
Trei arame
Cătărame,
Ș'un pui
Porumbui,
Porumbița
Iegreșița
Marcu
10. Țarcu,
Popa Bistriacu,
Bâz la dracu !

Copiii își pun câte o mână pe pământ roată. Unul din iei recitează versurile și la fiecare vers atinge cu degetul dela mâna liberă mâinile așezate roată, una după alta. Acela pe-a cărui mână se sfârșește ultimul vers, se duce „în câmp“. Cei rămași acasă urmează recitativul, până când ies și iei „în câmp“, afară de unul, la care nu s'a sfârșit și care rămâne „acasă“. Acesta trebuie să aducă pe toți cei „din câmp“ în cârcă „acasă“, după următorul dialog:

Cel de acasă: — Hoi popa ?

Cel din câmp: — Hoi dragă.

Cel de acasă: — Pe ce vrei să vii, pe aisânban ori pe cal domnesc ?

Cel din câmp: — Pe cârpă de mătăasă. Ori: —
Pe eapă șchioapă ș. a.

După cum ie răspunsul, așa are să-l poarte în
spate.

Selbăgel.

227

5. Una mână,
Codomână.
Treerică,
Picirică,
Amorele,
Praporele,
Cotcozia,
Vesalia,
10. Angai,
Pangai,
Rupi-te,
Du-te!

Variantă la cel de sus.

Selbăgel.

228

5. Un cioroi,
Zice 'n cimpoi,
Două cioră,
Duc la moară,
Găina,
Cerne făina,
Cocoșu
Mătură coșu,
Rața
10. Mătură casa,

Rățoiul,
Duce gunoiul.

Copiii numesc recitativul acesta „De-a moara.“

Sălbăgel.

229

5. Uñimi,
Duñimi,
Pipiș,
Cocoș,
Șatr'un
Patru,
Pirun
Pic!

Lugoș.

Jocul poartă numirea „Ajumită“, „Pitulicea“, ori „De-a prinsele“. Copiii fac cerc; unul recitând vorbele, arată pe rând cătră toți. Acela pe care cade „pic“ are să „ajoame“. (În alte locuri recitativul se repetază, până ce rămâne unul singur, la care nu s'au potrivit ultimele vorbe, și care „ajoame“). Ceialalți se ascund, și când unul strigă „acú!“ cel ce ajoame“ pornește să-i caute. Dacă îi zărește, încep să fugă cătră locul de „ajumire“. Când ajung acolo scui-pă, și au scăpat. Ear dacă prinde pe vr'unul, acesta va „ajumí.“

230

Una lena
Da grădina,
Da pila pilanța
Trimete la dranța
Roncí
Șponcí

Pân' la casa lui Civic,
 Civiroc,
 Civipoc,
 Spic, pasere 'n câmp,

1. Variantă.

Lugoj.

231

Unu miñii,
 Și doi spiñii,
 Strugurugu,
 Picirugu,
 Cinstău,
 Răstău,
 Una moaga,
 Toboșanca,
 Trandafira,
 Cicoșata,
 Rupi-te,
 Du-mi-te!
 Opot,
 Copot,
 Spițelac,

Siminic, pasere 'n câmp!

A 2. Variantă.

Vrăniuf.

232

Trutrutru, șerbuțule,
 Scutură-ți cornițele,
 Ca mioara bițele,
 Ca popa cotrințele.
 5. Dă-ți pe gheață
 De te 'nvață,

- Dă-ți pe moară
 De te 'nsoară,
 Și ia fata lui Mioară
 10. Cu cotrința roșioară,
 Cu cocia Radului,
 Cu caii 'mpăratului.

A 3. Variantă.

Vrăniuț.

233

- Uñii, duñii,
 Triñii, pătriñii,
 Tâncăr, vâncăr,
 Valo, vasco,
 5. Tudor, loghenii.

A 4. Variantă.

Rudăria.

234

- Oñii, doñii,
 Treñii, pañii,
 Gingăș, mingăș,
 Jocot, clopot,
 5. Tanc!

A 5. Variantă.

Rudăria.

235

- Una, duna,
 Tava, roca,
 Poca taliga, ti cioca.

A 6. Variantă.

Rudăria.

236

- Ună lică, șodă lică,
 Șodocana, corobana,
 Șungul, mungul,

Șalea, palea,
5, Veselie spre chindie,
Țanc!

A 7. Variantă.

Rudăria.

237

Ana, pana,
Chivera, cătana,
Scoate puii toamna,
Și-i aduce la vălău,
5. Și-i adapă cu comnău.

A 8. Variantă.

Rudăria.

238

Unu, doi, trei, patru, cinci
Șase, șapte, opt, nouă, zece
Ș'un berbece,
Ș'o lăptucă
Să se ducă
Pe-un fir de mătasă,
Cioc în casă,
Cioc în masă.

A 9. Variantă.

Rudăria.

239

Una mana, doda mana,
Tri arama, cătărama,
Marcu, Țarcu,
Popilii, pistarcu.

A 10. Variantă.

Rudăria.

240

Uñii, miñii
Doi piñii,

Tricoli pe tine,
Cinstău, răstău,
5. Oamăna, doamăna
Trandafira, cicoșa.

A 11. Variantă.

Rudăria.

241

Țâț capră cu mărgele,
Că-s mai multe ghiocole,
Ronciș, poncis,
După casa lu Civiș.

A 12. Variantă.

Rudăria.

242

Zalii, palii,
Pimpoș, cocoș,
Șatra, patra,
Pirom, pic,
5. Ș'un popic,
Vânt, pasere 'n câmp!

A 13. Variantă.

Rudăria.

243

Tai pitenți, cotojenți,
Cotoji, cotoñoji,
Dodoleanța, sfeața,
Merlea, sperlea,
5. Ușușu, bușușu,
Raita, mamiști.
Covăsala ni,
Taclisa, paclisa
Mai vartos vecinul nost
10. Decât tata vost,

Ciocane, bujigane,
Dandure, buf!

„De-a baba oarba“ și a 14. Variantă.

Rudăria.

244

(Tatăl nostru țigănesc)

- O dada, amaruta,
Sant, sant, andoidelu,
Sfințional, parhional,
Haŧhional, toharu.
5. No ipe ipu amaru,
Amara iandelu,
Ioranghes deliman,
Ganghe bestizar.
Bestizar sarmatuzar,
10. Greșial menga,
Amarenga,
Ande navuli,
Madander.

Rudăria.

245

- Măi Țigane, burtucane,
Ce-ai mâncat pe tată-tău?
Nesărat, nepipărcat,
C'o lingură de păsat,
5. Și cu una de săcară,
Să-ți fie gura amară,
Mai bine c'una de linte,
Să-ți fie gura fierbinte,

Și cu una de măcriș
10. Să-ți fie gura costiș.

Versuri adresate Țiganilor în batjocură.

Rudăria.

246

Tatăl nostru țigănesc,
Ca un miel, ca un purcel,
Ca un șută iepurel,
Dă-ne nouă bogăție,
5. Bată-mi-te 'mpărăție,
Cu ciocane, buzdugane
Puf!

Ca mai sus.

Rudăria.

247

Da turchina, da surchina,
Da drughina, da cobila,
Da sarcina, burueana,
Da cocâlțu, parnavel,
5. Da oasele lui Butel,
Da roade ursul,
Da cheamă vârtosul,
Da ciuric ciureaua
Da ia-mi-ț prâzneaua.

Ca mai sus.

Rudăria.

248

Ocinașca, tașca,
Kikirez bucata,
Că verzele's gata,
Baranghina, baranghina,
5. Hau, hau, angliuș moree.

Ca mai sus.

Rudăria.

249

- Dodoloae, loae,
Dă, Doamne, ploae,
Ploiță curată,
Pe rană vărsată!
5. Pe cea vale sacă
Norii mi se lasă,
Ploaea mi se varsă.
Să se facă spicu
Cât voinicu,
Și rodu
10. Până 'n podu,
Cucuruzele
Cât grădinele!
- Păpărugă, rugă,
15. Ean ieși de ne udă
Cu olcuță nouă,
S'o umplem de rouă!

Cântec de Păpărugă, mi l-a scris în Doloave A. Diaconu,
dela o Țigancă.

250

- Păpărugă, rugă,
Ean ieși de ne udă,
Cu găleata, leata,
Peste toată gloata.
5. Bumburel d'argint
Vărsat pe pământ,
Ploaie, Doamne, ploaie,
Locuri să se moaie,

- Ploiță curată
10. Din ceriuri vărsată.
Unde-i valea sacă
Dapă să se facă,
Unde-i valea lungă
Mai mult să s'ajungă;
15. Unde-o da cu plugu,
Să meargă ca untu,
Unde-o da cu sapa,
Să meargă ca dapa.
Ploaie, Doamne, ploaie
20. Locuri să se moaie;
Cucuruzăle,
Cât grădinile,
Orzu,
Până 'n podu,
25. Săcara,
Cât scara,
Grâu,
Până 'n brâu.

L-am scris în Caransebeș dela o Țigancă. Păpărugile sânt foarte răspândite în Bănat. Vara, pe vreme de secetă, fete țigance de 9—11 ani „curate“, (uneori Țigance însărcinate, că să fie ploaea cu atât mai bogată), umblă pe la case, după ce desbrăcându-se de toate hainele și-au împodobit trupul cu frunze și crengi. Stăpâna casei le stropește bine cu apă, ear Păpăruga zice versurile de mai sus. Pe urmă capătă ceva bani, ori de mâncare.

BIBLIOTECA CENTRALĂ

UNIVERSITĂȚII

Sfârșit

BUCUREȘTI

Lista comunelor și a colectanților

Afară de editorul acestei publicațiuni,
au colectat în:

- Boldur — Aurel Aldan, inv.
- Borlova — Patr. Radoiu, preot.
- Borlovenii vechi — Maria Lăzărescu, î.
- Broșteni — I. Cioc, î.
- Cadar — Em. Gheorghiu, preot.
- Ciclova — Alexe Jian, î.
- Ciudanovița — Damaschin Marian, î.
- Crușovăț — Ermina Rădulescu, î.
- Delinești — I. Munteanu, î.
- Domașnea — G. Pepa, elev.
- Drinova — T. Răbăgia, î.
- Fârdea — Trifon și Samson Lugojan, î.
- Feneș — M. Copoceanu, î.
- Forotic — I. Dabici, î.
- Gârboveț — Nic. Bololoi, elev.
- Globu-Craiova — Zah. Grozăvescu, î.
- Goleț — G. Suru, î.
- Iaz — N. Gavrilă și I. Naia, î.
- Jupa — G. Gruea, î.

- Jupalnic — Luca Ghergulescu, î.
Lugoj — Al. Onaie, elev.
Maciova — I. Stan, î.
Marga — Ios. Olariu, î.
Măidan — Al. Liuba, stud. în München.
Meedia — Șt. Otonoga, î.
Meedica — G. Baderca și M. Cristescu, î.
Ogradena-veche — Em. Cizmaș, î.
Oravița — Eufemia Drincea, î.
Pătaș — Zah. Lăzărescu, î.
Prigor — Ios. Toader, î.
Prilipăț — A. Popovici și S. Zarva, eleve.
Rudăria — Alimpie Rădulea, î.
Rusca — P. Humița, î.
Sadova-nouă — Avr. Stăpânescu, î.
Selbăgel — Mărian Groza, elev.
Sintești — Traian Ionașiu, î.
Socolari — Nic. Șola, elev.
Susani — P. Oprețescu, î.
Vălișoara — I. Dorca și Ana Seracin, î.
Vârciorova — Sofia Băiaș și I. Belciu, î.
Verendin — Mih. Jurchescu, î.
Vrăniuț — Maria Lațcu, elevă.

CUPRINS

	Pag.
n loc de prefață	5
I. De dragoste și de jale	31
II. Vesele, glumețe, satirice	79
III. Cătănești	93
IV. Diverse	107
Lista comunelor și a colectanților	125

A apărut:

Istoria Țiganilor

de Octav G. Lecca.

Un volumaș de 116 pag. cu portretul autorului. Numai 28 cr. (70 de bani).

Voci de presă:

„Istoria Țiganilor de dl Octav G. Lecca, ie titlul unei monografii foarte interesante asupra acestui popor. Fiind singura în genul iei și conținând amănunte foarte curioase și documentate, această carte are reală valoare, ajutată de un stil clar și o bună împărțire“.

(„Românul“).

„... Este un resumat din cele mai conștiincioase, întâiul de acest fel în țara noastră, și în care istoria acestui popor pribeag și oropsit de toată lumea, ieste expusă cu o metodă lesnicioasă și după isvoare străine, istorice și literare, dintre cele mai serioase... Studiul dlui Octav Lecca s'ar putea împărți în două: istoria generală a țiganilor și istoria lor în România.“

„În această din urmă parte, studiată după scriitorii noștri și după documente, are câte-va pagini din cele mai simțite acolo unde vorbește despre lăutari, păstrătorii depreciați ai poeziilor noastre populare, printre care autorul remprospătează amintirea celor două celebre tipuri de lăutari ai vremurilor noastre din trecut: Barbu Lăutaru și Petrea Crețul Șolcan. Acestuia din urmă îi face și biografia. Se mai ocupă autorul de obiceiurile, datinile, talentele, literatura lor, în sfârșit de tot ceea ce caracterisează viața lor socială. Stilul din Istoria Țiganilor ieste ușor, de multe ori liric, și limba curat românească“.

(„Epoca“).

În acelaș senz au publicat notițe:
„Revista Lit.“ „Foaea Popul.“ „Foaea pentru toți“, „Tribuna Poporului“, „Revista Orăștiei“
ș. a. ș. a.

15

Prostolache nu prea știe bine românește. Deunăzi întrebă pe unul la cafenea:

— Spune, nene, cum se zice: „dă-mi apă“, sau „adă-mi apă?“

— Cred că pentru d-ta ar fi mai bine să zici așa: „du-mă la apă“, răspunde celalalt.

16

În școală s'a vorbit despre mere coapte și despre culesul lor.

Învățătorul: Când ie bine să culegem merele?

Un elev: Când ie cânele în lanț!

Înv.: Șezi, măgarule! Spune tu, celalalt: Când ie bine să culegem merele?

Al 2-lea elev: Când nu-i acasă tata!

Înv.: Și tu iești măgar. Celalalt! Ean spune...

Al 3-lea elev: Când poruncește mama!

17

În lecția următoare.

Înv.: De ce a mușcat Adam din mărul ce i l-a dat Eva?

El.: Pentru că nu avea cuțit să-l taie.

Înv.: Nu așa. Cum a mâncat Adam mărul?

El.: Cu coajă cu tot.

Înv.: Bine, bine; dar pentru ce l-a mâncat?

El.: Pentru că iera copt.